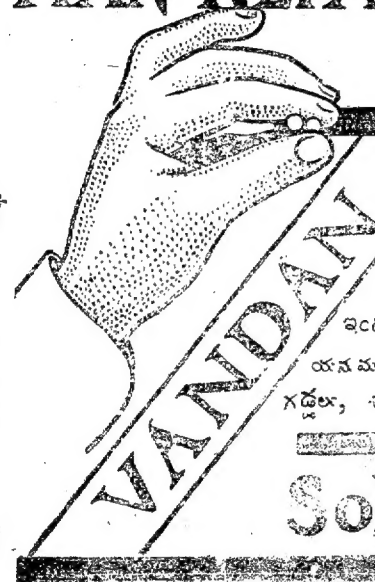

30866

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3 } చెన్నపట్టణము 1916 సం॥ నవంబరు నెల 9 వ తేది గురువారము } No 185
సంపుటము. 3 } స శ నా మ స ం వ త్స ర కా త్రి క మా స శు ద్ధ పౌర్ణమి ౧౯౧౬. } సంచిక ౧౮౫

MAN REPAIRING TABLET

మండాక ఇదిలోక ప్రసిద్ధమైన దివ్య ఔషధము. అనేక ఇంగ్లీషు డాక్టర్లు సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చియున్నారు. ఈ ఔషధము దుర్బలస్థుల కల క్రొత్తరక్తమును కలుగ చేసి మిక్కిలి బలమునిచ్చును. ఇందులను చేసిన మూలికలు అనేకము. అవి ఏకదాగా యనదు, దామియయానా. కి నూరి కుంకుమపూవు, స్పీసు చల్ల గడ్డలు, చందనం, ఒప్పియోకల్లా అగ్ని పామాణము, ముష్టి

Sold Everywhere

530
అందు కంపెనీ.
ఇంగ్లీషు మందుల వ్యాపారులు,
260, నై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు
Tel. Address: "Increase"

సంగీత ప్రదాయని

వెల రూపాయలు 3.
ఈ గ్రంథము ఆత్మప్రసిద్ధి కెందెస వాక్కిడాశ్వగాన విద్యాపారంగతులైన విద్వాంశ కె. వరదాచార్యులు, కె. వి. శ్రీనివాస అచ్యుతంగారు, వీణ కృష్ణమాచార్యులు వీరలచే రచింపబడినది. ఇందులకు గ్రంథమును ఆభ్యాసపర్థులు ను, స్వరజతులు, వక్రములు, తాళగయ్యగారి కృతులు, పట్నం ను బ్రహ్మణ్య మ్యగారి కృతులు, దీక్షితకృతులు మొదలగు, ముహూరు 140 వురు బహులును స్వర, సాహిత్యతాళ, కాలము లకుగురుతు లేర్పరచి అందరికి నులభముగ గ్రాహ్యుగునటుల వ్రాయబడియున్నవి. హాస్యనియము, వీణ ఈ ఉభయవాద ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి నుపయోగించు విధములును వ్రాయబడి యున్నవి. డబ్లిన్ క్రొను 16 పుటలు నైజు 500 పుటలు. దశసరి స్టేసు కాగితములలో ముద్రితము. కాలికో బయిండు బంగారు గిలుటు చేయబడి యున్నది. వలయువారు ఈ క్రిందివారికి వ్రాసికొనవలెను.
మొసర్పు హోల్ అందు కంపెనీ,
546 క్రింట్స్, మద్రాసు.

బాధాశీడితులకు వరము: ఐనోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధి సారసపరిల్లా

ఆచరింపబోవు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటమువంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాణనొప్పులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కనాదాధిసాగ్రపల్లె గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యరచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాచిరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారసాబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుంకుమకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలలో ఆమ్మబడును.

ప్రాప్తిగతులు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi No. 144 No 2, BOMBAY.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తలనొప్పులమాన్పును వాయువుపోట్ల పోగొట్టును పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి
7, తంబునెట్టి వీధి, మద్రాసు.

వికభాషాలిప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అస్పారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి. అధికము.
ఆంధ్రపత్రికా ముద్రకాలయము,
తంబునెట్టి వీధి, మద్రాసు.

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖమ్మలు ప్రత్యేకము.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికా శాఖ - విద్యాప్రసృతి.
ఇది శ్రీయుత కట్టవంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7 తంబునెట్టి వీధి, మదరాసు

POCKET LEVER WATCH.

WITH 12 PRESENTS PRICE RS. 3-8-0

	12 బహుమతుల వివరము	
	1. తాళము చెవిలోడ	
	2. పూజగంట	
	3. ఇమిడేషన్ బటన్ చెరిస	
	4. ఆద్వముడు వెన్నెలమునుపా	
	5. రూకలుండు పెట్టె	
	6. గడియారపు గొలుసు	
	7. రోమనంహారి గబ్బు	
	8. గడియారకంసాసు	
	9. పెంటుబుడ్డి	
	10. గడియార తోలుపంచి	
	11. చేతిగుడ్డ (చేరుమాల)	
	12. పాముగరం.	

వెల రు. 3-8-0. 5 సం॥ ల గ్యారంటీ.
వేగిరపడుడు ! 2x తెప్పించుకొనుడు !!
ఈ సమయము నుతిమెప్పుటికి గాదు. మా స్వాగృహిణి శ్రీమతి గడియార మొకటి తెప్పించి 12 బహుమతులు ఇవ్వ నుతి. ఈ గడియారమును చక్కగ నుంచుకొన్న మొదల చాల కాలము పనిచేయును. గవర్న మెంటుకాలమునకు సరిగపోవు ను. ఇది చిన్న నైజున మిగుల సందముగ గణనమును. కొద్ది వెలగల గడియారములలో విని మేలైనది. ప్రతివాడును తీయు దురకు తలంపున స్వల్ప వెల నుంచుచిది.
చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
గడియారముల దిగురుతి చేయువారు.
నెం. 6, వేంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామలకాపురం, మద్రాసు.

కూరకాయల, పువ్వుల విత్తులు.
పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంపంగి, రోజామొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరుకును. కావలసినవారికి ధరల పుస్తకము సంపాదించును. మా విలాసము:—

యం. ఓబళ్ళపల్లి అండుబ్రదర్స్,
588 బసవనగుడి, బెంగళూరు సిటీ.

ఆత్మజ్ఞానా సంఘము.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
చిన్ననైజా చక్కనికూర్పు. వెల రు. 0.8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
591 పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డెరాలు - గ్యాసుడిఫి
ములు - బొమ్మలకాడ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె
దము - క్యాటలాగు కావలెనా. (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకుమార్గ మిందు జూప
బడినది. వెల 0-4-0 పోస్ట్జిప్డు.
ఆంధ్రపత్రిక ప్రెస్, 7, లెంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

సి. గోపాలనాయకర్, బేసిక్ ఫౌండ్రీ వద్రాసులో
40 సంవత్సరములకు పైగా స్థాపించబడినది. వీరలు ఇంజనీరింగ్
యర్లు యంత్రములను తయారుచేయువారు అయిరక
సాంకేతిక గాన మీ కేమి కావలయుననినను వీరికి తప్పక
గ్రహించుడు. 557

Approved by Text Book Committee
కథలపుస్తకములు:—(1) సరస్వతి (2) సులోచన
(3) కాసల్య వెల రు. 0.4-0 దేశభాగ్యమును, ధాతు
పుష్టియు నొసంగు లానికమాత్రము 48 కి రు. 1-0-0.
523 "విద్యానిధి", 87 రామస్వామిపేథి, మద్రాసు.

చిన్న పురుగులు

124

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట,
పుర్రెవై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన
గలుగును.

పాతకులారా! ఈ పురుగువలె రేయిబకట్లు,
విధి విరాచములేక మీరు పనిచేసినచో
మీ మీగ్గునాములలోని నేల కొట్టెల్ల
బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరికలేక పనిచేయుచుండు ఈచుండు
పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి పేసొందిన
తేనెటీగ సహకారిగా నుండదగినబంటు.
చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరో
ధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక
ఉపేక్షించిన అచిరకాలముననే బట్టతల
వాస్తవో హాస్యాన్ని గావలసినవచ్చును.

కావున నిట్టి పరమశత్రువును

"కామినియా నూనె"

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగట్టును.
వెండ్రుకలను రాలినివ్వదు. పుర్రెచుండును బోగట్టును.
తలకట్టును పరిమళ సుగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోస
మున పడకుడు.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0
,, 8-కి రు. 2-10-0 వి. పి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ సుగుణముల ఋజువు పరచుటకయి, అగ్గజానీటి
సంపుటవారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు గరిహిపునంత
నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏకెంట్లు:—

ఆంగ్లో యుడియన్ ప్రెస్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జుమ్మాసునీదుపేథి, బొంబాయి.

వృత్తాంత లేఖలు

(౧)

వీలూరువార్తలు.

(మావీలేఖకుడు)

కలరా

వీలూరు నవంబరు 7.—వారముగోజులనుండి ఈపట్టణమున కలరా బాధ్యము ప్రజల బాధించుచున్నది. నాలుగు సంవత్సరములనుండి యీపట్టణములో కలరాలేదు. ఈసంవత్సరము లధికవర్షములచేత తిరిగి యీబాధ్యము పుట్టినట్లు తోచుచున్నది. ఈపురమున పరిశుభ్రముగా నుండునట్టియు బ్రాహ్మణులు నివసించునట్టియు ప్రదేశములందే బాధ్య మధికముగా నున్నది. ప్రజలు బహు భయపడితులయు యున్నారు. మునిసిపల్ వారు జేయవలసినపని చేయుచున్నారు; కాని బాధ్యము తగ్గిపోవు చిన్నములు గాన్నించుట లేదు. నిన్నటిదినము 15 గురికి కలరా తగిలినది. 11 గురు చనిపోయిరి.

అతిథి మహారాజాగారు

ఈనెల 24వ తేదీని కొచ్చిక్ మహారాజాగారి కీపురమునకు వచ్చెదరని తెలియుచున్నది.

బ్రహ్మపుర వార్తలు.

(మాస్వకీయ విలేఖరియొద్దనుండి)

కాలమానము.

బ్రహ్మపురం నవంబరు 7:—ఆంధ్రదేశ మంతటి తోబాటు మాపట్టణముగూడ నతివృష్టిచే నష్టము బొందవలసి వచ్చినది. అయితే, ప్రాణనష్టముగాని, ధననష్టముగాని యే మాత్రమున గలుగలేదని నడుపుటకు సంతస మగుచున్నది. ఈవిషయమున, మాపుర మేనదితరమునను లేకుండుట మా భాగ్యమే. మొన్నటినుండియు నెండలు కాయుచున్నవి. వర్షము మరి కురియదని నమ్ముచున్నారము.

హామయూలు లీగు.

మాయూరి స్వరాజ్యసమితిని పెద్దలలో కొందరు తేరకుండు తెంతయు కోచనీయము. వారు దోషవిచారణ కాఖివారికి భయపడుచున్నారని దోచుచున్నది. మల్లాది కృష్ణమూర్తిపంతులు, బి. పి. బి. ఎల్ గా రధ్యతులు. ఎర్రబోలు అప్పలనరసయ్యనాయుడు, బి. పి. బి. ఎల్ గారు కార్యదర్శి, వీరుగాక, రావిగంటి వేంకటరథుణ్ణమూర్తి, బి.పి. (ఆనప్ప) బి. ఎల్; నాథి జగన్నాధరావు బి. పి. బి. ఎల్, మున్నగు ఉత్సాహవంతులగు, ఆంధ్రయాతన, కార్యకూరుల సేతులు కష్టపడి పనిచేయుచున్నారు. ఇటీవల పోలీసుకాఖి వారి సమితిసభ్యుల నామముల గనుగొనుటకై పురములో రహస్యముగా పటాకోపము జేయుచున్నారు. ఈ సంగతి తెరిగి, కార్యదర్శిగారు, ఇందు రహస్య మేమియు లేదనియు ను, మండలాధిపతిగారు గాని, చుర్రెయితర రాజకీయోద్యోగి యులుగాని తమ్య నిర్భయముగా నడిగినచో తామే సమితి యొక్క సభ్యుల నామముల నీయుచున్నామని నుడివియున్నారు. ఇంకను ఈశశిష్య లెందులకో? స్వరాజ్యదర్శియు జారత్వముగాని, చోరత్వముగాని, రాజద్రోహముగాని కాదే?

దీపావళి

దీపావళి జయప్రథముగా జరుగలేదు. జర్మనీ ఆస్త్రియా లీనుండి మంచి మతావీలు యుద్ధకారణమున రాలేదు. ఇదియు నొక మేలే: తుమ్మకవ్యయును తప్పినది. ఆనాడు మాయూరి లోని యుత్సాహవంతులగు విద్యార్థులకు నాయకమణియగు శ్రీయుత న్యాయపతి నారాయణమూర్తి పంతులుగారు, తమ మిత్రబృందముతోగూడ, జాతీయగీతములబాడుచు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల సహాయార్థము ధనమును సేకరించిరి. అనాడు మద్రాసు జాతీయనిధికిగూడ కొందరు ధనమును ప్రోగుజేసిరి. రాబోవు కత్తెరమునుండి ఈ రెండవ వసూళ్లు మానుటకు తీర్మానింపబడినది.

అమృతవాణి

మాయూరిలోని ఆంధ్రయువజను లొకరు "అమృతవాణి"యనుపేర నొక తెలుగు పక్షపత్రిక నొకదాని స్థాపించి మామండలమున నాంధ్రోద్యమవాస్తవితే సేవజేయదలచి తగుప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. మాపురజను లాతనికి తగుసహాయముజేసి, పత్రికకు దోడ్పడెదరుగాకయని కోరుచున్నాము. మామండలములోని యాంధ్రులపక్షమున, నొక పత్రికయు లేకుండు టింతకాలమునకును గొప్పలోటుకదా!

చెన్న పురింగార్చియొక చిన్న కథ.

[కురంగేశ్వరుడు]

బమ్మెగ పోతరాజు నెఱుంగనివారు లేరు. అతడు నరస్తులిసేయ నొల్లమియును నరులకుఁ గృతినీయ నొల్లమియుఁ గూడ నెఱుంగనివారు లేరు. అతనికిడ గువ్వల చెన్నుడను నొక గొల్ల సేవకుఁ దుండెనట. వాడు పోతరాజుగారియెడ నత్యంత భక్తియుక్తుడై మిగుల యోగ్యతగలిగి పరిచర్య సేయుచుండ వాని భక్తికిమెచ్చి యమృతహాకిని నీకేమితాల్పమునో కోరు కొమ్మని యడుగ వాడు "మహాత్మా నావై నొక పద్యముఁ జెప్ప" డని ప్రార్థించిన యా కవిన రేఖ్యుండు వాని యమా యకత్యమునకును భక్తికిని సంతసించి వల్లెయని వానివై నైదు పద్యములు చెప్పెనట. అందు మూడు మాత్రము లభించినవి వాని నీక్రిందఁ బొందుపరచితిని.

క॥ కలిమిగల లోభికన్నను ।

సులభంబునఁ లేదమేలు సుజన్మతైనక ।

కలుములవి కాశ్యతములా ।

కులగిరులా కదలకుండ గువ్వలచెన్నా ॥ 1.

క॥ గుడిగూలును నయిపుడును ।

వడినీళ్లు జెరువుదెగును ననములు భిలహా ।

జెడనిది పద్యము సుమ్మీ ।

గుడమునలెక సరసులెన్న గువ్వలచెన్నా ॥ 2.

క॥ నిలువెల్ల నమృతదేహము ।

పలుకెల్ల శిలాక్షరంబు పరికింపం గా ।

దలవెల్ల ధర్మమార్గము

కులపానన మూర్తికన్న గువ్వలచెన్నా ।

తక్కిన రెండుపద్యములును దొరకలేదు. ఈ పద్యములైదును లోకమున వ్యాప్తమైయుండెనఁ గొన్ని నాళ్లకు నొక నాడు కృష్ణ దేవ రాయలు ను రాజీయును మేడవై సాగటాల నాడుచుండఁ బన్నిదములన్నియు రాజా నెల్పుచుండెనట. అంతటరాజు సావేగుండై యామాటు నే నెగల్పెద చూచుచు: "కులగిరులా కదలకుండ, గువ్వల చెన్నా" అనుపద్యమును జనువునుఁ చూచికను దొరలెంపనది యాతఁడు గెల్పెనట! అదియాచారిని బోవుచున్న చెన్నని చెవింబడి తనవైఁ బద్యముఁ జదివినవారిఁ బహూకరింపమి కూడదనియెంచి తనవైఁబున్న శీర్షకంబశమును, మొదకాకులను కుంకుడు గింజలును మేడవైకి విసర నవి రాజదంపతుల ననుమఁబడెనట. రాజు వెఱగండి యుడంతము విచారించి చెన్ననిరావించి యిదియేయని యడుగ మహాప్రభూ నావైఁ బద్యముఁ జదివినవారి బహూకరింప నిట్లుజేసితిని. అంతకన్న నిలుగల బహూమానము నేనీయసమర్థుండఁ గాననెనట. ఆపద్యము నీవై నెవరుజెప్పిరిని రాజుగఁ బోతరాజుగారు చెప్పిరనెనట. తోడన రాజు పోతకవింపదర్శించి "మహాత్మాపమి యీ యవ్యాయము! ఎంతవేడినను నూవైఁకృతి నీయక నర కృతి గావించ ననినవాడే వీ గొల్లనికొక్కరి నేలయిచ్చితివి. మేమివెట్టి గొల్లని పాటి వారము గామా! వీఁడు భగవంతుఁ డా" యనియడిగినఁ బోతరాజు వాడట్టిదేయని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెనట. అంతటరాజు "వానిగోసిన పాలునుమమ్ము గోసి నర క్రమును వచ్చునా?" యన నొనని పల్కెనట! రాజు దానిఁబరీక్షింప చెన్ననిచేయఁ గోయించిన రక్తమురాక పాలు వచ్చుటయు నందుచేతనే మేము "నిలువెల్ల నమృతదేహమని" వానిం బొగడితిమని కవివరుండు నుడి వెనట! రాజు గొల్లని మెచ్చి నీకేమి వలయుఁ గోరు కొమ్మనిన మహాప్రభూ! సముద్రతీరమందలి కొంతభూమి నయతో నొసంగితిరేని యక్కడచేపలఁ బట్టిజీవించు పేదపల్లె వాండ్రుకు జేటగట్టిం చెదననికోగి "తలవెల్లధర్మ మార్గము" అను బోతకవి పద్య పాదమును రుజువుచేసెనట! అంతరా జారీతిని భూమి సొసంగుటయుఁజెన్నుండు పెటం గట్టించిన నదియే దినదిన ప్రవృత్త మానమై వెరిగి వెరిగి యిప్పటి చెన్న పురియై చెన్న సంగి యున్న దట.

ఇది కేవలము ప్రుక్తికి పురాణమో లేక యం దేమైన సత్యలేశము గలదోవిచుర్నకులు లోకమునకుఁ దెలుపఁ బ్రా తులుకవితాత్వైలి పోతనశైలిని బోలియుండ లేదని తోచెడిని. కృష్ణదేవరాయలకును బోతనకు సంబంధము లేనేలేదు. అయినను గవి పేరు గాని రాజు పేరు గాని లేక రెండునుంగాని మార్పుజెంది యిందు జేర్పబడి సత్యమైన చారిత్రికాంశ మిట్లు శ్రద్ధవయ్యెనేమోయని కొంత సంశయము. విజ్ఞులు దీనిని దీర్చెదరు గాక.

కృష్ణ వ ర ద లు

ప్రజ లింకను కష్టపడుచుండుట

(మా ప్రత్యేక విలేఖరుని వద్దనుండి.)

I

దెబబాడ నవంబరు 8— రేవేంద్రపాడు వైపుననున్న నూతక్కియను గ్రామమునకు సేవాబృందము 6వ తేది యుదయమున పడవమీద వెళ్లిరి. ఆ గ్రామము చాల పెద్దది. జన సంఖ్య 4 వేలు; వారిలో వేయిమందికి వైక నిరాధారులున్నారు. అన్ని గ్రామములకంటె నక్కడ విశేషముగ పెద్ద వృత్తాండవ మాడుచున్నది. మెల్లింపూడియందు 15 కుటుంబములును, రేవేంద్రపాడులో 20 కుటుంబములును శృంగార పురమునందు 40 కుటుంబములును నిరాధారు ముగ నున్నవి. పెదపాలెములో 10 కుటుంబములవరకును, సాహాయ్యము నపేక్షించుచున్నవి. అక్కడ గ్రామమునకు 1½ మైలుల దూరమునందు, దంతలూరు, గొల్లపాలెము, సిరిపురము, బుర్రపాలెము, చక్రాయపాలెములకుకూడ సాహాయ్యము అవసరము. రేవేంద్రపాడునుండి అక్కడ వరకునుగోడ్డు కలదు. నూతక్కిగ్రామమునందు కొందరు ధాన్యము కొనుక్కొనగలవారున్నను అక్కడ ధాన్యము దొరకుటయే లేదు. చుట్టుపట్లనుండి తీసికొనివెళ్లుటకును వీలులేదు. సేవకబృందపు పడవమీద పదిమందిని నైనను కొని తీసికొని రావలసినదని ఆ గ్రామకరణ మెన్నియోవిధముల చెప్పకొనెను. అన్నవరము వైపునగల లంకలందు జనులు చాల ఇబ్బంది పడుచున్నారని తెలియుచున్నది. అక్కడకు వెళ్లి సేవాబృందము అన్నము పంచివెట్టుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. అక్కడ అధ్యము పుట్టెడు బియ్యమైనను కావలసియుండును. అందుకుగాను నేటి సాయంకాలము నేనున్న సేవాబృందమును 150 రూపాయలను పట్టుకొని వెళ్లితిమి. నేను తిరిగినప్పుడు కథము 24 గంటలకు తక్కువబట్టదు. 5 వ తేది సాయంకాలము రేవేంద్రపాడు యందు 60 మందికి అగ్ర సేరువంతునకు 6వ తేదిని 50 మందికిని బియ్యము నిచ్చిరి. అదినమున నూతక్కిలో 400 మందికిని 7వ తేదిని శృంగారపురము అగ్రహారమునందు 500 మందికిని పెదపాలెమునందు, 450 మందికిని చినపాలెమునందు 200 మందికిని సాహాయ్యము జేయబడినది. ఈ పూరులంక, అన్నవరము మున్నగులంకలకు సాహాయ్యమువసరమగుటచే నక్కడకు బియ్యముపంపబడు చున్నది.

ఇధ రూపపట్టణము వైపున త్రిలోచన పురముజూపూడి వాస్తవ్యులలో నిరాధారులు నూరు గుడిసెలను వేసికొనుటకు కావలసిన వెదురుబొంగులను నేడు సేవాసంఘము పంపినది.

రేవేంద్రపాడు వైపున ప్రజలు పడుచున్న దురవస్థను గురించి వివరముగ ముందు జాబునందు వ్రాయుచును. వేంకటపాలెము వెలగపూడి, ముగ్రగుముల వైపునకు వెళ్లిన సేవకబృంద యింకను, తిరిగి రాలేదు.

II

గడచిన మాసము 31 వ తేది కృష్ణానది ఆనకట్టమీద 13 అ. ఎత్తున ప్రవహించుచుండెను. ఆ సాయంకాలమునకే 15 అ. వరకును వృద్ధియయ్యెను. మరునటి యుదయము 17½ అ. పెరిగి సాయంకాలమునకు 20½ అ. వరకు ప్రవహించుచుండెను. అప్పటికి కృష్ణానదిలోని లంక లన్నియు, అనగా పెనరంక, పెదలంక, గాజులంక, మాలపల్లెలు, యాపూరులంక, చిలుమూరులంక, ఆవులవారిపాలెం, కేసవారిపాలెం, అల్లెలూరిపాలెం, మరియు దివి తాలూకాలోని పోలారంలంక, మొదలయినవి నీటి ప్రవాహముచే ముంపబడెను. అప్పటికే యావత్తుమంది యుద్యోగిగ్ధులు తమ తమ నికేతన స్థానములకు చేరిరి. ఆ లంకలలోని జనులను ఒడ్డునకు చేర్చుటకుగాను పడవలను తీసికొనివెళ్లి ప్రయత్నములను జరుపుచుండిరి. 1 వ తారీఖు రాత్రి అది యేమి మాయయోగాని కడచిన వరదలకు ప్రాణమున కట్టతెగ నో అచ్చట నే అనగా పాతూరు దగ్గరే ఘోరము 100 అ పాడుగున గండిపడెను. అందు మూలమున దిగువ నున్న గ్రామములు పోలముల వరదలతో మునిగిపోయెను. లంకలలోని జనులు, పశువులు, అందరును సురక్షితముగా కొల్లూరు మొదలు ఎగువకాలవ గట్టుమీదకు తేర్చబడిరి. అచ్చట వారు తాటాకు గుడిసెల వేసికొని తమ పశువులకు చెట్లయొక్క

చిన్న కొమ్మలను కొట్టుకొని పేపుచున్నారు. రేపల్లి తహసీలుదారుగారు వెనుమాడివద్దను, తేనాలి తహసీలుదారుగారు వల్లభాపురందగ్గరను, డెప్పుట్టి కల్వెరుగారగు జానాబ హుస్సేన్ అహమ్మద్ సాహెబుగారు కొల్లూరువద్దను మకాములుచేసిరి. ఈ డెప్పుట్టి కల్వెరుగారు వృద్ధులైనను ఉదయమనక, సాయంకాలమనక, అన్ని వేళలయందును ఈవరదలచే బాధపడుచున్న ప్రజలసంరక్షణమునకు ఎక్కువగా కష్టపడుచున్నారు. వారు మనయందలి చేతను వందనీయులు. ఏలయన వీరికి పూర్వముండిన భక్తవత్సల నాయకుగారు వెనుకటివరదలలోవారు సురక్షితముగా పడవలోనుండి పడవలనయినను లేక సహాయముచేయుటకుగాను ఇతర గ్రామములనుండి వచ్చిన పెద్దమనుష్యులకు ఏవిధమయిన తోడ్పాటుచేయలేదని మేము వింటిమి. కాని వీరు మాత్రము వారికి చేతనయినంత సహాయము నొసంగిరి. గుంటూరుజిల్లా సంఘము రైరపున, నేనును, పాలపర్తి వరసింహముగారును, గుంటూరు కాలేజిలో ఇంటరు మీడియేటు క్లాసులో నున్న దాసరిశ్రీరాములు, దేకిరాజు సూర్యనారాయణ కలసి నాగవతారీఖు ఉదయమున 8 బస్తాలబియ్యము, వానికి తగిన సామగ్రియును తీసికొని వేమూరు వైపునకు చేరితిమి. అచ్చటనుండి రెండేళ్ల బండి మీద సామాను వేసికొని ఆత్రి ప్రయాసతో కొల్లూరు ఒంటిగంటకు చేరితిమి. అప్పటికి లాకు దగ్గరనున్న సుత్రము ఈ లంక ప్రజల వల్ల లోపలకు వెళ్లుటకు వీలులేనంత క్రిక్కిరిసి యుండెను.

అందులోని మాలమాదిగలకు ఉండుటకుగాను ఆ యావరణములో నేర్పాటు చేయబడిన పుస్తక భాండాగారపుభవనమును ఒసంగినందులకు, ఆ భాండాగారపు టిఫికారులు ఎంతయు నందనీయులు. అప్పుడు విచారింపగా ఇతర కూడ్రజనులు తమంతట తాము ఆహారమును సంపాదించుకొన గలిగినయు మాలమాదిగల మాత్రము అతి కష్టములతో బాధపడుచుండి రనియు తెలిసినది. ఆ గ్రామములో ఇదివరకే యేర్పడి యున్న “వరద సంరక్షణ సంఘము” ఏమి చేసినదియు తెలిసికొనుటకుగాను విచారించగా తామేమియు చేయలేదనియు అట్టి లంక జనులకు ప్రస్తుతము సాహాయ్యము అనవసరమనియును చెప్పిరి. కాని మేము సహాయముచేయుటకు వచ్చినవారమని తెలిసికొని ఆత్రిజెప్పిన సాహెబుగారు మాకు అన్ని విధముల సహాయము, తాను చేసిన ననియును చెప్పి ఆచటి గ్రాహిద్యోగిగ్ధులను మాకు సహాయముచేయునట్లు యేర్పాటుచేసిరి. మేము అన్నమువండించి వెట్టుటకుగాను తగుప్రయత్నములను చేసితిమిగాని ఆ సుత్రములో స్థలము లేనందువల్లను వర్షాధిక్యతలనను మౌనముతోను కొనసాగలేదు. అయితే సునపికి అగ్ర సేరుబియ్యము తగినసాగ్రియును ఘోరము 300 మంది మాలమాదిగలకు పంచివెట్టితిమి. ఒక బస్తా బియ్యము అచ్చటనున్న బిల్లి కట్టమీదవేసి వానితోకూడా మాలా కొందరు వేమూరువెళ్లి అచ్చట ఆకలిచే బాధపడుచున్న జనులకు ఇచ్చి వారు గుంటూరుచేరిరి. నేను ఆ రాత్రి రెండుబస్తాల బియ్యము తీసికొని కల్వెరు ఆఫీసులో సుమాస్తాయగు చావలి నరసింహంగారు సాహెబుగారి అనుజ్ఞ తీసికొని వారును బయలుదేరి, ఈపూరు, చిలుమూరులంక, అన్నవరం, అను మార్గపాలెం గ్రామములలో నున్న లంకజనులకు ఈ బియ్యమును పంచివెట్టితిమి. అటుపై సాహెబుగారు పరాయి గ్రామమువారు వచ్చి యిచ్చట బాధపడుచున్న ప్రజలకు సాహాయ్యము చేయుమండగా మీరే సాహాయ్యముచేయరాదని అచ్చటి గ్రామస్థులను ప్రోత్సహింపబడి తగు సామగ్రిని పోగుచేసి వరదచే బాధపడుచున్న ప్రజలకు అన్న దానమును చేయుచుచుండిరి. ఈ పాతూరువద్ద పడిన గండి ద్వారా ప్రవహించుచున్న నీరు చిలువూరి మాలపల్లె, పెదపాలెం, చినపాలెం, శృంగారపురం, తూములూరు, దావులూరు, చంపాడు, చదిలవాడ, వరహాపురం, బుర్రపాలెం,

చక్రాయపాలెం, జంపని, జంతుమల్లి, సిరిపురము, చినవూరు, అత్తోట, మున్నంగి, వల్లభాపురము, కొల్లిపర, వేమూరు మొదలయిన గ్రామముల నన్నింటిని నీటితో ముంచివేసినవి. పంట యావత్తు మునిగియున్నది. జంపనిదగ్గరనున్న మురుగుకాలువ పొంగి పినపర్రు, భట్టిప్రోలు, వెల్లటూరు, అద్దేపల్లి, చినపులి వరకు మొదలయిన గ్రామములలో ప్రవాహముయముగా చేసెను. సోమవారము ఉదయమున సాహెబుగారు, నేను, ముసలపాటి గ్రామస్థులు వంటచేయించి అన్నమును ఒకపడకపై వెట్టుకొని నీటిలో వరహాపురం మాలపల్లెను చేరితిమి. అచ్చటి గుడిసెలలోపలకు ఒకగజమున్న రైతుకు నీరు ప్రవేశించెను. అందలిజనులు అంతకుముందు రెండురోజులనుండియు ఆహారములేక నిలుచుటకు స్థలములేక బాధపడుచు చెట్లకొమ్మలలో మంచములను కట్టుకొనియు, గుడిసెలపై నెక్కియు, బండ్లపై కూర్చొనియు ఉండుటను జూచితిమి. అప్పుడు వారివందరిని ఒక మెరకస్థలమునకు రమ్మనయని వారికంచములలోఅన్నము, పులుకు, కూరయును వెట్టిగా వారా మెరకస్థలమునందున్న మొలలోతు నీళ్లలోనే నిలువబడియే భుజించిరి. తరువాత వారిని మెట్టి కు వచ్చెదరా యని యడుగగా వారందు కియ్యకొనిరి. అందుపై వారివందరిని ఆపవనై వేమూరు రయిలువైపునకు చేర్చునట్లు ఏర్పాటు చేసితిమి. వారందరు సోమవారం ఉదయమునకు, 30 మంది తరువాతి ముప్పదిమందిగా, రయిలువైపునకు చేర్చబడిరి. వేమూరు ప్రజలు తమ గృహము లన్నియు నీటిలో మునిగియున్నను, తమతోటి జనులు ఆకలిచే బాధపడుటను తెలిసికొని వారికి అన్నమును వండించి సోమవారమునాడు వెట్టిరి. వాహా పురపుజనులు మంగళవారం శోభాన ఆహారమువెట్టుట కియ్యకొనినటుల తెలియవచ్చినది. ఇట్లే వరదలవలన ప్రజలు బాధపడుబాధలుచెప్పుట కలదిగావు. వరదలు రెవతారీఖు ఉదయమునకు 12 అ. కు, తగ్గి సాయంకాలమునకు 15 అ. వరకు వచ్చి నిన్న మధ్యాహ్నమునకు 14½ అ. ఉన్నది. — చట్టి దుర్గ ప్రసాదరావు.

III

కృష్ణానది ప్రవాహము వలన పాతూరు వద్ద గురువారము రాత్రి గండిపడినది. ఆ రోజు మొదలు పాతూరు గుండు మెడ అక్కడ కనపురం చక్రాయపాలెం మొదలగు గ్రామములలోని నైరులున్నా గొన్ని యిండ్లున్నా నాశనమయినవి. నిన్నటివరకు ఈ గ్రామమునకు వరదవచ్చునని తెలచి యరుగము. వృక్షములు ప్రతి రోజున వంక వృష్టిగా కురియుచునే యున్నవి. నిన్నటి ఉదయమున కాలవల నీరు అధికముగా వచ్చుట ప్రాంతమయినది. అంతటనుండి గ్రామస్థులు భయపడ సాగిరి. నిన్నటి రాత్రి 8 గంటలకు గ్రామము కలుదిక్కుల నీరుగ్రమ్మినది గ్రామస్థులు గ్రామము లోనికి నీరు రాకుండగ బహువిధములశ్రమపడు చున్నారు. కట్టలు నేయుచున్నారు. వరహాపురం ధూతిమిల్లి, జంపని, వేమూరు, మొదలగు గ్రామముల చుట్టును నీరు వ్యాపించినది. పంట లన్నియు మునిగినవి. చుట్టుప్రక్కల గ్రామముల పశువు లన్నియు యిచ్చటకువచ్చినవి. ఈ గ్రామమున కొద్దిగా మెరకప్రదేశము గలదు. గ్రామములవారు కొందఱు యిచ్చటకు వచ్చివారు. పలుశ్రమల పడుచున్నారు. ఇచ్చట ప్రేమను పంచి కొల్లూరుకు వెళ్లి ఉత్తరముల టపా వెళ్లిదేమోయని ప్రయత్నముచున్నారు. కారణము ఈ గ్రామమునుండి కొల్లూరుకు వెళ్ల మార్గ సంతయు జలమయ మయినది. ఇంకిను వరదవచ్చునేమోయని భయపడుచున్నారు. గవ్వ మెంటు ఉద్యోగులు చాల సహాయము చేయుచున్నారు. ఈ గ్రామము లన్నియు కొన్ని సంవత్సరములనుండి కృష్ణ నేజావృ వరదలవలన పంటలకు చాల నష్టము కలుగుచున్నది. రైలుకట్టలు తెగనేమోయని అధికారులు కాపా కాయుచున్నారు. ఇటుల ప్రతిసంవత్సరము తెగటవలన యీతాలూరు గ్రామములకు చాలనష్టము కలుగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు తగుశ్రద్ధ పుచ్చుకొనినది కట్టలు యాటుల ప్రతిసంవత్సరము తెగకుండునటుల చూచి యీతాలూరుకాల ప్రజలను రక్షించుటకై. ఈవరద తీగముకు పంటలు పండవు. వీరలకు గ్రామస్థులు చాలసహాయము చేయుచున్నారు. పశువులకు మేతలేదు. కృష్ణానది నిన్నటిగోడ కొద్దిగా తగ్గినది. ప్రజలబాధ వల్ల నాతిలేదు. వర్ణింపజాలము. ప్రజలబాధలు బ్రహ్మాదేవునకు కనక.

వరదవచ్చిన ప్రతి గ్రామమున చాలయిండ్లు కూలిపోయినవి. ఇండ్లలోనికి 2, 3 గజములు లోతున నీరు పోయినది, — పాలడగు నీతాలూరు చాదరి.

ఆర్. ఎల్. జోన్సు,
వరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, చెన్నై పురి.

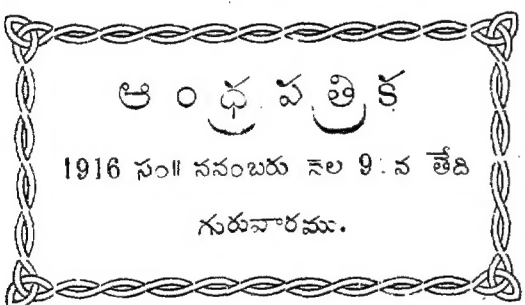
విలియము హింట్స్ గారు ఆనంతపురము రాజకాశాస్థానము
సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

వరదలు—ఆంధ్ర పత్రిక నిధి.

(0)	
నిన్నటి వరద మొత్తము	4058-0-0
బి. వి. గారు మద్రాసు	2-0-0
పి. న్యాయ బాబు గారు నరసన్న పేట	1-0-0
బి. ఎన్. వి. ఎన్ రాయగారు, భాపూన్	1-0-0
భారతనిలయము వారు	4-2-0
న్యాయకళాశాల విద్యార్థులు	
రెండవ మొత్తము	20-1-0
ఏలూరు, ఒకవర్తి కుడు	10-0-0
శ్రీమతి భద్రకళ్యాణురూ రాజమండ్రి	5-0-0
పర్వతరెడ్డి పిచ్చిరెడ్డిగారు (అల్లూరు)	2-0-0
యరబాబు- శంకరరెడ్డిగారు	2-0-0
అల్లంవాటి- సుబ్బరామ రెడ్డిగారు	1-0-0
పమిరెడ్డి బావిరెడ్డిగారు	1-0-0
అనుప- నారాయణరెడ్డిగారు	6-0-0
మెట్ట- లక్ష్మీరనా రెడ్డిగారు	0-8-0
పోగూరి- రాఘవయ్యగారు	0-4-0
పొణికా- రాఘవరెడ్డి కింపెనీవారు	0-4-0
తణుకు వెంకటస్వామిగారు	0-4-0
చెన్నపురి విక్టోరియా హోటెలు	
మొదటి జమ	7-9-0
శ్రీకాకుళపు వెంకట్రావు గారు	
కాకినాడ	3-0-0
ఒక ఆంధ్రప్రీతి, పితాపురము	49-8-0
మొత్తము రూ	4174-8-0

బారువ విరాళము.

బారువ గంజాం నవంబరు 9:—తమ 4వ తేదీ ఆంధ్ర పత్రికకు దానిన వెనుక ఈ గ్రామములోని మహాజనులు కొందఱు ఇంటింటికి బోయి సొమ్ము వసూలుచేసి కృష్ణ వరదల వలన బాధితుల కొఱకు కాతా మార్గసారాయణగారికి 25 రూపాయలు తంతి మణిపర్ణు ద్వారా పంపిరి. (నీ కతి వంద పియలు. ఆ. ప. సం.)

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల క్రొత్త యధ్యక్షుడు.

మహా సంగ్రామము ఒకవంక జరుగుచున్నను లోకమునందలి సామాన్య దినచర్య యేమియో ఎప్పుడును విశేషము కుంటు పడలేదు. యుద్ధ నిమగ్నములయి యుండు జర్మనీ ప్రాచ్య యుగ్మ ఆంగ్ల భూములలో నైనను జీవనప్రవాహము ఎప్పుటి యట్లు నాగుచునే యున్నది. ఆంగ్ల భూమిలోను జర్మనీలోను యుద్ధాంతమున నొంకొంకని గిడుగు చనవలయునను స్పష్టచే పరిశ్రామికోద్యోగము ఎక్కువ ఉత్తేజితముగా నడుచుచున్నది. యుద్ధవ్యూహమున నిర్వచన కార్యభారము తలపెట్టరాదని ఎంతో దూరమాలోచించియునుగూడ ఆంగ్ల భూమి తుట్టుతుదకు నిర్వచనముల నిర్వహించు నాలోచనలకు నారంభించినది. సంగ్రామముగ్ని రాష్ట్రములలోనే ప్రతిదిన జీవన మిరియింపగలిగినపుడు సంగ్రామమునకు దూరంబులై సంగ్రామలీనత మొకంగనెత్తుట రాష్ట్రములలో ప్రతిదిన జీవనంబు

యథాప్రకారంబుగ సాగుట విశేషముకాదు. అందులోను సంగ్రామ మొక కొన్ని దూరదేశములకును తటస్థ రాష్ట్రములకును. క్రొత్త వికాసమునకు కారణ భూతముగ ననుటను గ్రహించిన యెడల ఎట్టి అనుకూల పరిస్థితి ఆ దేశములలో ప్రతిదిన జీవనమునకు పొసగియుండునో సులభముగా గ్రహింపవచ్చును. నూతనవికాసంబుది అనుకూల పరిస్థితిని వినియోగించుకొనిన తటస్థ రాష్ట్రములలో మనభూమి, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాంతర్గత భాగమగుట చేర జాలదుగదా! అభివృద్ధిమైన దూరదేశములలో నైన చేరునా యనిన నదియును ననుకొనరాని మాటయే. ఈ సంగ్రామమువలన బాగుపడిన దూరదేశము యుద్ధములోని దయ్య జపాను. తటస్థ రాష్ట్రము అమెరికా. భూఖండము నందలి తూర్పు భాగముల వ్యాపారంబులయే ఈ రెండు రాష్ట్రముల చేజిక్కినది. అందుచేత నీ రెండు రాష్ట్రముల ప్రతిదిన జీవితంబును ఎప్పుటికంటెను వికాసన తరముగ ప్రబలిన దనిన నేమాత్రమును వివరింపక కాజాలదు. ఇందుకు నిదర్శనము ఈ రాష్ట్రముల వ్యాపారపు అంకెలలో స్ఫుటవత్తముగా కానవచ్చినవి. కాని ఇంకొక విధముగాకూడ నీ వికాసము అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో సుస్పష్టమయినది. అధ్యక్ష నిర్వచన మిప్పుడే అచ్చట తీర్మానమయినది. అధ్యక్షులకు నిలచినవారు ఇతరులక అధ్యక్షులుగానున్న డాక్టరు విల్సను గారును జడ్జి హ్యూసుగారును వీరిరువురవీక్షమునను ఒకనైపున డెమోక్రాటులగు ప్రజాప్రాతినిధ్య కక్ష వారును రెండవ నైపున రిపబ్లికనులను ప్రజాస్వామ్యవాదులును హోరా హోరిగ పనిచేసినారు. ఈ సంతర్కమున కొంతనిశేష మేమనగా పదుల లక్షలస్త్రీలు అధ్యక్షుని నిర్ణయించుటలో భాగము పుచ్చుకొని సన్నుతు లిచ్చి యున్నారు. అధ్యక్షుడదవి పోరాటముగడుచేత జర్మనీ అమెరికా యోడలను మంచి అమెరికా ప్రజాప్రాణములను కొన్నిటిని కాజేసినను గూడ ఎప్పుడును తమ యసమృతిని వెలుపు అమెరికావారు ఈ పర్యాయము ఆవిషయమే యెత్తుకొన లేదనినచో నెంత గాఢముగా నీ యధ్యక్షుడదవి విషయమున మనుష్యుల మానసము లాకర్షితములై యుండెనో అగ్గుము కాగలదు. తుట్టుతుదకు జడ్జి హ్యూసుగారే నిర్వచితులై నారను వార్త వివరచ్చి యున్నది. అధ్యక్షుడు హ్యూసుగారి చరిత్రము అమెరికా యధ్యక్షులలో పేరుగాంచిన వారి యందర చరిత్రవలెనే చిత్రాకర్షకముగా నున్నది. వీరి పూర్వపేరు ఛార్లసు ఇరాన్సు హ్యూసు. వీరు 1862వ సంవత్సరము ఆగస్టు పదునొకండవ తేదీని న్యూయార్కులో జన్మమెత్తిరి. వీరితండ్రి సామాన్య మతబోధకుడు. పిల్లనికి చదువు ప్రభుత్వమువారే నేర్పుదురు. అందువలన నచ్చట ఎట్టి బీదవాడైనను తన బిడ్డలకు చదువులేకపోవునని భయపడవలసిన పనిలేదు. హ్యూసుబాలుకు తగిన యనుకూల ముండుట జేసి పదునొకండవయేడు వచ్చులోపల మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష నిచ్చెను. కళాశాలలో చేరుటకు వయసు బహుస్వల్పమగుటచేత తండ్రియే అతనికి చదువు ఇంటివద్ద నేర్పుచుండెనట. ఇట్లు కొంత కాలము గడపి అతడు కళాశాలచేరెనట. 1881వ సం॥ము నాటికి హ్యూసు ఆంగ్ల భాషలో విశ్వవిద్యాలయమున మొదటివాడుగా నుత్తీర్ణుడై విశ్వవిద్యాలయ పట్ట ముండెను. తరువాత నొక విశ్వవిద్యాలయమున గణితశాస్త్ర బోధకుడుగా పనిచేయుచు న్యాయశాస్త్రము నభ్యసించెను. న్యాయశాస్త్ర పట్టమును గూడ అచిరకాలముననే యంది. హ్యూసు 1891 మొదలు 1893 వ సంవ

త్సరము వరకును న్యాయశాస్త్ర పండితపదవి నలంకరించెను. 1895 లో న్యాయవాదిత్వమున ప్రవేశించెను. ఆ వృత్తియందుండి యనేక ప్రజాహితకార్యముల నిర్వహించి తుట్టుతుదకు భీమాలకు సంబంధించిన గొప్ప విచారణలలో తన సర్వ శక్తులను జూపి న్యాయ పక్షపాతియు మహా సమర్థుడును నను ప్రఖ్యాతిని సంపాదించెను. అందులో పనిచేయుచుండగనే అతని కోరిక లేకయే న్యూయార్కు మండలమువా రీతనిని గవర్నరుగా నియమించుకొనిరి. తాను చేయుపని కిది యడ్డము వచ్చునని ఈ గౌరవంబును గూడ నాత డప్పటికి త్రోసిపుచ్చెను. మరల రెండవ వర్యాయ మాపదవి నంగీకరింప వలసినదని కోరబడినప్పు డంగీకరించెను. ఇదంతయు జరిగినది 1905-వ సంవత్సరము. అప్పటికప్పుడే హ్యూసు మహా కీర్తిపడసి యున్నందున 1910-వ సంవత్సరమున అధ్యక్షుడు టాపు ఈతనిని ఉత్తమ న్యాయస్థానమున న్యాయ మూర్తిగా నియమించెను. ఈతడా పదవి నంగీకరించుట యనిన గజకీయ సంస్కారమునకు గల ముఖ్యధారము తావు పడలిపోవుట యని అప్పటి ప్రజలు తలంచుచుండిరట. అయిన హ్యూసు న్యాయమూర్తి పని నిర్వహించి నేడధ్యక్ష పదవికి వచ్చియున్నాడు. న్యూయార్కు గవర్నరు పదవికి నియమితుడగు నప్పుడీ క్రిందిమాట లీతడు నుడివెనట.

‘నేను ఈపదవి నంగీకరించుటలో చుర యేమి వాదా నమును చేయజాలను. నా అంతరాత్మ ప్రబోధించుకొని నేను నాధర్మమున నెరవేర్చుగలవాడను. నన్ను నిర్వచించు కొనినయెడల మండలమునకు ఫలవంతమును, శాంతివంతమును, గౌరవవంతమును పగు పరిపాలన నొనగూర్చు ప్రయత్నింప గలను. ఆదంబరంబును, ఏప్రత్యేకలాభమునకో దానత్వమును, దగ్గర రానియ్యను’

న్యూయార్కు గవర్నరుగా ఈమాటల నితడు తర్క మొనర్చెనట. అమెరికా ప్రజాహిత జీవనము మరియే ఇతరశక్తులకును లోబడక న్యాయమునకును సబబునకు లోబడిమాత్రము నెగడవలయునని ఈతని యాదర్శముట. రాజనీతిపేరిటి దొంగ దారు లీతనికి కుచింపవట! ఒక్కరిని సంతోష పెట్టి, ఒక్కరికి మేలుచేసి మంచి వాడనిపించుకొని తనకార్యము సాగించుకొనవలెననుతలంపు గలవాడితడు కాదు. ఇది న్యాయము, ఇది కారణబద్ధము అంగీకరించిన నంగీకరింపుడు మానిన మానుడు అతడుయే ఇతని ఆచారముట. శాసనసభ ఈతని యుపక్రమము వినకున్న ప్రక్క దారులు నెడకి పని సాధించుట ఈత డెరుగడట. చక్కగా ప్రజల యెదుట సంగతుల వివరించి వారి యనుమతి వేడుటే యీతని మతముట! ఈరీతిగనే ఈతడు ఉత్తమ కార్య నిర్వాహకుడను పొగడ్త గాంచి ఎవ్వరును సంపాదింపజాలని కీర్తిని సంపాదించినాడు. ప్రజా ప్రభుత్వ రాజ్యమున గూడ నూతనమార్గమున నూతనోజ్జీవమును ప్రవర్తింప జేసియున్నాడు. ఇట్టి ఈతనిప్పుడు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల అధ్యక్షుడై నాడు. ఈతడు ప్రెంచి జర్మను భాషలను జక్కగా నెరుగురు. జున్నులే విశేషముగా నీతని గురువులనినను ననవచ్చును. కాని న్యాయము సబబు తప్పనివాడు కావున. ఈతనివలన జర్మనుల కేమియు లాభముండబోదు. హ్యూసుగారికియాస్పల్లు గూడ సహాయము చేసినారని నప్పుడే హ్యూసుగారు జర్మను పక్షపాతులు కారనుట స్పష్టమైనది. ఇదివరకే ఈతడు నిక్కచ్చిగా తాటస్థమును నిలుపుకొందునని ప్రకటించియున్నాడు. మెక్సికో నైపున కీతని దృష్టిగాఢము. అంతర్దేశ ప్రవృద్ధి రీత డెక్కున పాటుపడు ననుట యూహింపవలసియున్నది. విల్సనుగారు డోలాయమానము ఇకముందు వినరాదని నమ్మవలసి యున్నది.

వరదలనిధి—సహాయము వద్దతులేవి?

వరదలవలన బాధితులైన వారికి వెంటనే భోజన సదుపాయము లొనర్చుట వస్త్రసదుపాయములు సమకూర్చుట యిత్యాదులు అప్పటికప్పుడు స్థానికముగా బయలుదేరి కార్యము నడుపగలవారు చేయుటకు సాధ్యమగు కార్యములు. వారు కోరగా తక్షణమున ఎవ్వరైనను దూరము నుండి సహాయము పంపిన నది తాత్కాలికముగా నుపయోగ పడవచ్చును. కాని దూరపువారు చేయునట్టి సహాయము అప్పటికప్పుడు తుది భాగ్యమునది అప్పటికప్పుడు చలి పోగొట్టునది మాత్రముగా నుండిన చాలదు. ఉపయోగ కరంబును గాదు. ఉదాహరణము ఇప్పటికి బెజవాడవారు రు.1500 లకు పైబడి జమచేసి బాధితులకు ఖరీదలముల దీర్చినారు. తీర్చుచున్నారు. గుంటూరు నుండల సంఘమువారును ఇట్టిపనినే చేయుచున్నారు. కర్నూలులో అచ్చటివారు రు. 2000ల రూపాయల వసూలుచేసి ఇట్టిపనియే యొనర్చినారు. బసర్లు చుందురు. నంద్యాలలో రు. 650లో ఎక్కువగా చందా వసూలైనది. అది ఇట్టివినియోగమున అందియుండ గలదు. ఇదేరీతిని ఎల్లయెడలను జరిగియున్నది. జరుగుచుండ గలను. దేశమందంతటను ప్రతిష్ఠాపనా పరంపర యుండి యుండిన యెడల నిర్ణీతములైన విచ్చి కసేవా కడంబము లేర్పడి యుండినయెడల మొదటి తంత్రీ వార్త వచ్చినతోడనే ఈ యకక్రమ సాహాయ్యంబునను దేశమంతయు పాలుపుచ్చుకొని యుండవచ్చును. ఏ విచ్చి కసేవా నాయకుడో ఒక్కనిమేషమున సంగతు లెల్లరకు తెలిపియుండును. వారువారు వారివారి సేవక నైస్య విభాగములతో బాధితస్థానముల నన్నిటిని కనిపెట్టి ఏకకాలమున ఎల్ల ప్రదేశములనుండి సాయము నంపి ఎల్ల బాధిత స్థానములకు అనుకూలములు నిర్మించుట కనువుపడి యుండును. ఏక ముఖమున పనిచేయు రక్షక నైస్యము మనదేశమున నల్లుకొని యుండదుచే ఉపక్రమ సహాయ మనేక స్థానములకు సక్రమముగా నందుట సంభవింపదు. ఏ కుటుంబాని స్వార్థాగ్రముచేసి పనిచేసిన కలరు లేకున్న లేదు. అందువలననే ఐదురోజులు పస్తు పడినవారును నున్నారు. దీనికిప్పుడు వగచి లాభము లేదు. సక్రమ ప్రతిష్ఠాపనా సమూహము లేమింజేసి మొదటి తాకుడు సమయమున ననేకులకు సాయము చేరకుండుట అనివార్యము. చేరినంత చేరినప్పుడు చేరిన సంతసింపవలసి యుండుము. ఉపక్రమావ్య దాటిన వెనుకనే యొక రీతిగా అధికతర సహాయ మనసరము. సోదరుడు స్వల్పభాగము తినుకలూచుచుండిన నెట్టివాని హృదయమును కరుగక యుండదు. ఎవ్వడో యొక్కను బయటికి లాగి ఆ పూటకు గంజిపోసి గుడ్లయిచ్చి పంపివేయును. కాని తరువాత నివాసమునకు ఇల్లువాకిలి లేక, సేద్యము చేసికొందమనిన పశువు తలుగు లేక, విత్తుదనుసిన విత్తనమునకు ధాన్యము లేక, నూనెకొలది జనులు అల్లాడుచుండినను పిటిలో మునిగిన వాని యెడల కలిగిన యంత కరుణ సామాన్య హృదయమున కలుగునని యనుకొనుటకు రాదు. అప్పుడే వివేకముతో గూడిన వితరణ మానవశ్యకమగుచున్నది. నేటి పరిస్థితులలో ఈ రీతి వితరణంబునే దూరపు లెక్కవగా జూపుటకు సాధ్యము కలదు. అయిన నదియు తగిన కార్యనిర్వాహణ లోచనలేక పొసగునది కాదు. ఇందుకు మధ్యస్థ సంఘ మొక్కటి యవసరము. నష్టపడిన ప్రాంతములలో శాఖా సంఘము లనసరములు.

ఎచ్చటెచ్చట యెంతెంత నష్టము కలిగినదియు తెలియ వచ్చుటా వశ్యకము. అనిమేషమున బుట్టిన సంవేదనచే తక్కులేని యుగరు మనుష్యులు కొబ్బుకొని పోయినారు. పశువులు ప్రవాహమున కాహుతియైనవి, ఇండ్లన్నిచోట్లను పడిపోయినవి, గడ్డివాములు గంగలో కలిసినవి, వేల కొలది ప్రజ నష్టము లందినారు, వానకు నానుచు గాలికి నడగుచు నిలువబడినవారి నెంచదరముగాదు, అను వర్ణనలు స్వల్పమగు తాత్కాలిక సహాయంబునకు మనుష్యుల పురికొల్పుంగాని ఇండ్లు కట్టికొన విత్తనపు ధాన్యము సుపాదిప సహాయపడుటకును వ్యవసాయ సాహాయ్యం వితర విధముల సమకూర్చుటకును బురికొల్పును. ఈ గ్రామమునిందరు మనుష్యులు మృతినొందినారు, ఇన్నియిండ్లు పడిపోయినవి, ఇన్నిగొడ్లు నశించినవి, ఇన్నిగడ్డివాములు కొబ్బుకొనిపోయినవి. ఈ స్థానమున నిందరు ప్రజలుండెడి, ఇన్ని యిండ్లుండెను, ఇన్ని పశువులుండెను, ఇన్ని గడ్డివాములుండెను, ఈయారి పజిలో ఇంతవంతు మిక్కిలి దర్దదులు, ఏ రీయీ జాతులకు చేసినవారు, ఈ విధమగు వృత్తాంతములు విరివిగా సమకూరవలసియున్నవి. నష్ట ముపారముగా కలిగినదనుట స్పష్టము నష్టపడిన భాగములు కొన్ని మంచిదినములలో మిక్కిలి సంపద కలవేయెనను ఆసంపద అందరికిని నుండి యుండదు. అనేకులు బీదవారుండి యుండక తప్పరు. వారిలో నెందరో యిప్పు డిడుమల పడు వారునురు. సామాన్యులకూడ ఈ బెబ్బిలో ఏమియు నాధారము లేనివారు కావచ్చును. కాబట్టి పనిచేసి సంగతులు కనిపెట్టి వ్రాయగలవారు తెలుపగలవారు కావలెను. ఇట్టివారు ప్రతి గ్రామములోను ఉండురను మాట కల్ల. ముఖ్య గ్రామములలో సంఘములేర్పడి అందలి సభ్యులు గ్రామములను పంచుకొని పనిచేసినయెడల మన నష్టపు నిజస్వరూపము తేట పడగలదు. నీరు పైబడ రక్షించువారు లేక అన్నము పెట్టువారు లేక కట్టుటకు గుడ్లయిచ్చువారు లేక నైవేష గతియని నిరాధారులైనవారిని గూడ నీవిచారణ విరూపింపవచ్చును. కావున నింకనాలస్యముచేయక వరదలచే బాధితములైన ప్రాంతములలోని మన నాయకులు విరివిగా విచారణసంఘముల నిర్మించురు గాకయని కోరుచున్నాము. ముందు ప్రభుత్వము వారినుండి రిమిషన్ కోరు సందర్భమున గూడ నీ సంఘములెంతో పనిచేయవచ్చును. కావున సత్కర్మముగా నింకవిషయమై పనిజరుగుట శ్రేయస్కరము. గుంటూరు తాలూకాలోని ముఖ్య గ్రామములలో బెజవాడ తాలూకాలోని ముఖ్య గ్రామములలో ఇదేరీతిని తక్కిన నాలుగుతాలూకాలలోని ముఖ్య గ్రామములలో కైకలూరు తాలూకాలోని ముఖ్య గ్రామములలో తుంగభద్రచేనప్ప పడినరామల్లకోట తాలూకాలోని ముఖ్య గ్రామములలో నంద్యాలకు సంబంధించిన ముఖ్య గ్రామములలో ప్రొద్దుటూరు ఇలాఖా ముఖ్య గ్రామములలో అదవానిలో తత్ప్రాంత గ్రామముల కాపడ కలిగియున్న నందలి ముఖ్య గ్రామములలో, ఎల్ల యెడలను వెంటనే సంఘము లేర్పడి సంగతులు విచరముగా ప్రకటింప నుద్యోగము లగును గాక యని విశ్వసించు చున్నాము. ఈ విగరమున మధ్యస్థ సంఘ మేర్పడు సూచనలు దోచుచున్నవి. అలస భావము చూపక యిచ్చటి నాయకులు పనిచేతురు గాక యని నమ్ముచున్నాము. ఇచ్చటి సంఘమును శాఖా సంఘములును ఆంధ్రావనిలో కలిగిన దుఃఖమును పాత్ర సాహాయ్యంబున శాపి క్షీ గడించును గాకయని యెదురుచూచుచున్నాము.

ప్రజా విజయము.
బొంబయి ఉత్తమ స్వాతంత్ర్యము వారు ప్రొందవ స్వాతంత్ర్యమును ఒక్క పెట్టున సొంతించినారు. తిలకుమహాశయుడు తనపై విధింపబడిన జామీను త్రోసివేయవలసినదని చేసిన యప్పీలు సంగీకరించి మేస్త్రీటుగారి తీర్మానమును రద్దుపరచినారు. తిలకుమహాశయుడు ప్రభుత్వము వారివద్ద నుంచిన 40,000 రూపాయిల జామీను పత్రములును ద్రవ్యమును ఆతనికి క్రొప్పి యియ్యవలసినదని ఉత్తరువు ప్రకటించినారు. స్వాతంత్ర్యము బాచలరుగారును మాగారును బ్రిటీషు స్వాతంత్ర్య గౌరవమును అప్రతిమాన భంగిని కాపాడి ప్రొందవభూమి సామ్రాజ్య భక్తిని వేయిరెల్లు పెంపంద జేసి బొంబయి మద్రాసు మధ్యపరగణాల స్థానిక ప్రభువుల నిరోధ ప్రయత్నముల కొరకు బొందార్యమే మైత్రీకి మహాసాధనంబులను నిరూపించినారు. తిలకు మహాశయు సంతతికి అధికారవర్గ విరోధికింగూడ తుట్టుతుదకు స్వాతంత్ర్యంబునర్పబడినది. విజయము సమకూరినది. బ్రిటీషు స్వాతంత్ర్య మింతి సంతోషంబగునని తిలకుకు మహాజయ, భారతభూమికి జయ, అను వినాదము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యకు జయ అను వినాదంబుతో గూడి భవిష్య దభివృద్ధిని హస్తగతం బొనర్చగల దనుటకు సందియము లేదు. స్వాతంత్ర్యము విఫలముగా ప్రకటిత మగుటను ప్రొందవ భూమి నిరీక్షించుచున్నది.

రవీంద్ర నాథుని దేశభక్తి
రవీంద్ర నాథుని ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో నుపన్యాసము లిచ్చుచున్నాడు. ఆతని యుపన్యాసములు వివలయునను నిచ్చుచేటారాలో పురమునుండియు మాంట్రిలు పురమునుండియు ప్రజ ఆతని కావ్యమును లంపి యున్నారు. టోరాంటో మాంట్రిలు కనడాలోని పట్టణములు. కనడావారు ప్రొందవుల కట్టి గౌరవము పెట్టి యుండునదియు మన మెగుంకక పోలేదు. మనలను నీచముగా జూచు నా అధినినేకజాలు తన్ను గౌరవించిన మాత్రం రవీంద్రనాథుని యంతటి వాడు అది తనకు గౌరవమని యెంచగలడా? మాత్రిభూమి యార్మి గౌరవము నాలోచింపక యుండగలడా? భారతభూమిపుత్రుండు కావుననే ఆతడు టోరాంటో మాంట్రిలు ఆహ్వానము నుతిగ్గురించినాడు. తన మాత్రిభూమి ననమోసమచు ప్రజల భూమిపై తన సాదభూమిపై గాల్యుని ప్రకటించినాడు. నంకూమరు తీరమున బీడ దిగవలసినదని ఎక్కడో కోరగా తన సోదరులను కడగండ్ల బెట్టునట్టి కనడా ఆక్రేలియాల కట్టిని పరిస్థితులు మారువరకు తాను త్రొక్కుటలేదని ఘంటానాదముగ తెలిపజేసినాడు. సెబాస్ట్, రవీంద్ర, సెబాస్ట్, నీమాత్రి భక్తి నీ సోదర వాత్సల్యము, నీ స్వాతంత్ర్యము, నీ పరిస్థితి కోరము ఆప్రతిమానములు. నీని వర్ణంప నీ కవిత్వభోగిం బోలిన భోగికి ఈ తేలిని కలవడజాలమగదా! ఆయన హృదయభూమి కాభి వందనంబునకు నియ్యది వలతి యని తృప్తిపడి సంతసించుచున్నది. నీ నిదర్శనం బహుమంతై ప్రొందవార్మి గౌరవంబు నిరుపదికల్లు పెంపందించు గాక! తిలకస్కారలు తిలకస్కారలయ విజేకంబు నవలంబింతుగాక!

ఉద్యోగ సమాచారములు:— సోదరులూపరిండ్లెండ్లెండు జ. రాజగోపాలరావు పంతులుగారు ఎల్లూరు నుండి కర్నూలువకు మార్చబడిరి.

చెన్నపురి వర్ష పాతము:— జూలై 1 కు వేడి నుండియు క్రిందటి శనివారమునకు సాధారణముగ కురిచుకల సిన వర్షము 88-13 అంకుశములు. ఈ సంవత్సరము కురిసిన వర్షము 28-29 అంకుశములు.

శ్రీ బ్రహ్మనందాశ్రమము; వ్యాసరహస్య:— నేటిదివము గాత్రీ 1 గంటలకు ఉపాసనానంతరము శ్రీ. వి. నారాయణగారు తెలుగుభాషలో, "విద్యుత్ సాధన" గ్రంథమును ఒక ఉపన్యాసమును బోధించెదరు.

సోలీసు బహుమతులు:— అంబాపూరు జిల్లాలో తీసు పునెప్పేరు కె. వి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గొరక పండి పోటుకేసులో జూగా పనిచేసినందులకు చెన్నపురి పోలీసు ఇవ్వెచ్చురు బహుమతులు వారికి రూ. 60 బహుమతులు మొదలెడి.

బరోపా మహా సంగ్రామము

ఇటలీవారియుక్తి ఫలించుట

డొబ్రూజాలో విషమస్థితి తొలగుచుండుట

సోములో పురోగమన మనుకూలించుట

0000000000000000

న్యాయమూర్తి హ్యూసుగారు—అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల కధ్యక్షులుగా నియోజితు లగుట.

000000

(రైటరు ఏ. నీ.)

ఇంగ్లండు

బోత్నియా అఖాతము

లండను, నవంబరు 7:— బోత్నియా అఖాతమునందు మంచుగడ్డలు విశేషముగా పడచుచున్నవని “మార్నింగ్ పోస్టు” పత్రికకు ప్రాంతాంతముండి తెలిపిన వార్త వచ్చినది.

మొయిలు స్త్రీమరు ముంచబడుట.

లండను, నవంబరు 8:— ‘అరేబియా’ అను పి. బి. కం పేనివారి మొయిలు స్త్రీమరు ముంచుగా తేల్చబడకయే మధ్య ధరా సముద్రమునందు శత్రు సముద్రాంతగ్రామివలన ముంచ బడినది.

విచ్చిక సైనికసేన

లండను, నవంబరు 6:— ఫ్రెంచి ప్రభువుగా రిప్పూసు మిష్టండుజిల్లాలలో దిరిగి విచ్చిక సేనాబృందమును సందర్శించు చున్నారు. వారు యుద్ధాంతమువఱకు సేవచేయుట కొప్పు కొనునెడల దుస్తులను, తుపాకులను మున్నగువానిని ప్రభుత్వమువా రొసంగుదురని ఫ్రెంచిప్రభువుగారు చెప్పిరి. వేరకతముకొనుట విచ్చిక సేనకులు వెదకసేనగా సేర్పడునప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి దుస్తులను మున్నగువాని నిచ్చుటకు తప్పక సమ్మతించురు. విచ్చిక సేనకుల పటాలము లనేకములు నమోదు చేసికొనబడినవని తెలియుచున్నది. ఈపటాలముల లోనివా రందఱును లండను, యార్కు, ఘెనెరు, కెంటు, సర్రే, లంకామైరు జిల్లాలలోనివారు.

ఫ్రాన్సు

ఆంగ్ల రంగము.

లండను, నవంబరు 8:— ఈమధ్యాహ్నము జనరల్ 57 డగ్లస్ సేగుగారిట్లు ప్రకటించిరి:— బోమంటు హామె లకు పట్టినమున శత్రువులు మాత్రే అగ్నిగోళములను ప్రయోగించి మన కందకములను ముట్టడించుటకు విశేష ప్రయత్నములు సలిపి వ్యర్థమైరి. తుపాకు వచ్చుచున్నట్లు ప్రచండ నాయువులును, వ్యవస్థను విశేషముగా నున్నవి.

వర్తను రంగము.

లండను, నవంబరు 6:— సోమరంగమున విస్తరితము జరిగిన యుద్ధము ప్రారంభమునందే “సెటిల్డ్ పారిక” పత్రిక వ్రాసినది. మనము క్రొత్తయవస్థానము నుపక్రమింపబోవుటకు ముందు శత్రువు లింకను తమ యాధీనము నందు గలిగియున్న ముఖ్యస్థానములను పట్టుకొనవలసి యున్నది. డెంబూపువానలందు మనకు గలిగిన విజయముల నందు కొని రెండు మైళ్ల సేనాముఖముతో వోవర్ మైదానముపై బడుచున్నాము.

డెంబూపు యుద్ధము

అలహాబాదు, నవంబరు 8:— పరాసు నా రిట్లు ప్రకటించిరి. — పరాసు వేగుదళమువారు కొందఱు డెంబూపు ప్రాంతమునందు 9 మంది శత్రు సైనికులను పట్టుకొనిరి. శత్రువులు అధ్యంతరము నీయకయే లొంగిపోయిరి. ఈ 9మందియును యుద్ధరంగమునుండి త్వరలో మార్చబడుదురని వేగుదళమువారికి కొంతకాలము వేచియుండి వారికి బదులు వచ్చిన తొమ్మిదిమందిని ఇయిడిలుగా గొనిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టునందు ప్రతిపంలు

కయిరో, నవంబరు 8:— దిగువ ఈజిప్టునందు నూటికి 83 చొప్పునను, ఎగువ ఈజిప్టునందు నూటికి 93 చొప్పునను ప్రతి పండినది.

ఆఫ్రికా

ఆఫ్రికాయందు బ్రిటిషు పరాసుస్థానములు

పారిస్, నవంబరు 8:— ఆఫ్రికాయందు పరాసు బ్రిటిషుస్థానములు మధ్య శత్రుస్థానములతోక వరుసగా నున్నవి. చాడ్ సరస్సు ప్రాంతమునందు పరాసులు ఈజిప్టుతోను, ఎజ్జి సముద్రముతోను సైగీరియాతోను కామెరూనులతోను రెండు స్థానములను గలుపుకొనుటకు ప్రయత్నములు సలుపుచున్నది.

ఇటలీ

ఇటలీ రంగము

రోమ్, నవంబరు 8:— మంజుప్రస్థియు, మంచును పొగమంచును ప్రతిదినమును ఒకదానిపై ఒకటి వచ్చుచున్నది. ఇటలీ రంగమునందు కొన్ని ప్రదేశములలో వరదలు వచ్చెను.

ఆస్ట్రీయనుల నష్టము

లండను, నవంబరు 8:— ఇటలీ వారిట్లు ప్రకటించిరి:— ఆస్ట్రీయనులు తమ నష్టమును బహిరంగము కామండుటకు దొరకన ప్రతి శతమును తిరిగి తెచ్చువారికి ధనరూపమున బహుమతు లొసంగుచున్నారు. ఇటీవల ఇటలీవారి రవలంబించిన అవస్థానమునకు శత్రువులకు 25 వేల మంది నష్టమైరని తెలియుచున్నది.

కారోస్ యుద్ధము

ఆస్ట్రీయనుల నష్టము.

లండను, నవంబరు 8:— కారోస్ ప్రధమసం దిటీవల జరిగిన యుద్ధమునందు ఆస్ట్రీయనులకు ఇంచుమించుగా 25 వేల నుండి 30 వేలవఱకు నష్టము గలిగినదని తెలియుచున్నది. అచ్చట నున్న శత్రు సేనలలో నూటికి 60 మంది చొప్పున శత్రు సైనికులు యుద్ధరంగమునకు బలియైరని డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు మిలీటరీ విలేఖరుడు వ్రాసెను.

ఆస్ట్రీయను సేనాముఖము భేదింపబడుట.

అలహాబాదు, నవంబరు 8:— “టైబూన్” పత్రిక ప్రత్యేకవిలేఖకు డిట్లు వ్రాసెను:— కారోస్ ప్రధమసం దక్షిణభాగమున గల శత్రు సేన ఉత్తరమునందు గల సేనా భాగమునుండి భేదింపబడినది. ఇటలీవారు రాత్రిసమయము నందును యుద్ధము సలుపుదురని శత్రువు లనుకొనలేదు. ఇటలీవారు పర్యవములెక్కి గుహలందు ప్రవేశించి ఒకతుపాకిని గాల్చుకయే పటాలములను చెఱగొని విపాకోనదియొద్ద శత్రు సేనాముఖమును భేదించిరి.

రక్షణ ప్రదేశములు భేదింపబడుట

ఉడైను నందలి రైటరు విలేఖరుడు కారోస్ ప్రధమసం దక్షిణభాగమున ప్రదేశములలో ముఖ్యులుగవంత్తి భేదింపబడినదని నుడివి దానిని నర్ణించెను. రక్షణస్థానములలో మధ్యము ననున్న కోమెనుపై ఇటలీవారి ఫిరంగివర్షము వర్షించుచున్నది. కాలమానము నానాటికి విపరీతమగుచున్నది.

అవస్థానమున నాలస్యము

“సెంట్రల్ న్యూస్” పత్రిక రోమువిలేఖరుడు ఇటలీ రంగమున అవస్థానము ప్రారంభించుట కాలస్యముచేయుటకు కాణములను నూచించుచు ఇయించిన ప్రదేశములను బలపఱచుకొని దొరకన దోపిడిని భూస్థాపితము చేయుట యందే యంత ఆలస్యమైనదని చెప్పెను. నొలీనియానుండియు కారోస్ యునులనుండియు ఆస్ట్రీయను సేనలు ఇటలీరంగమునకు వచ్చుచున్నవని తెలియుచున్నది.

బాల్కను

థెస్సాలీయందు రాజపక్ష సేనలు

ఏథెన్సు, నవంబరు 8:— ఎకాటెర్నీ పురమును మిత్ర మండలివా రాక్రమించుకొనినందున థెస్సాలీనుండి రాజపక్ష సేనలను వెనుకకు దీసికొనిపోవుటకు ఏథెన్సు ప్రభుత్వమువారి రేర్వాట్లు చేయుచున్నది.

రాజుగారి ప్రయత్నములు.

లండను, నవంబరు 6:— ఎకాటెర్నీ పురమును మిత్ర మండలివా రాక్రమించు కొనుట ఆన్యాయమని రాజు గారు విశేషముగా నుడువుచు మిత్ర మండలి సేనలకు 20 మైళ్ళ దూరమున తన సేనను గూర్చుచున్నారని ఏథెన్సు లెంతివార్తల వలన దెలియు చున్నది.

మిత్రమండలి పోలీసువారు

గ్రీకుప్రముఖుని ఇంటిపై బడుట.

లండను, నవంబరు 8:— మిత్రమండలి పోలీసువారు ఫెలెరాన్ పిరియసులకు నడుమనున్న కలిమాషియోటిన్ అను గ్రీకుప్రముఖుని ఇంటిపై బడిరి. ఇక్కడినుండి యతడు శత్రు సముద్రాంతములకు సహస్య సందేశములను బంపుచుండె నట. అతని నాకరులు పోలీసువారిపై తుపాకులను గాల్చిరి. కలిమాషియోటిన్ మిత్రమండలిచేత బడకుండ పారిపోయెను. రహస్యములగు కాగితము లనేకములు అతనియింట దొరకినవి.

గ్రీకునందు మిత్రమండలి కార్యము

ఏథెన్సు, నవంబరు 8:— మిత్రమండలి పటాలములు లీరోన దీనిని ఆక్రమించుకొని ముందుగండ్లస్థానమును వశపఱచుకొనిరి. ఈప్రాంతముననే గ్రీకువారి నాకాదళమును, మందు సామగ్రియు నుండెను.

ఇటలీవారి యుద్ధము.

రోమేనియాకు మాడు శత్రు సేన లిచ్చుచున్నది. ఇటలీవారు మాన్సిరని లండనునందు ప్రముఖు లుగొనుచున్నారు.

రోమేనియనుల స్థితి.

లండను, నవంబరు 8:— రోమేనియనుల కష్టస్థితి యింకను తొలగిపోలేదు. ఎవరికి ముందు సహాయ సేనలు వచ్చునో యా స్థితినిబట్టియు, కార్యేతియనులందు స్థితినిబట్టియు పరిస్థితు లేర్పడునని రోమునుండి డాక్టర్ డిల్లాగ్ గారు లెంతి వార్త విచ్చిరి.

కాక్ సనా ముట్టడి.

ఆండ్రామ్, నవంబరు 8:— రష్యను నాకాదళము 4 వ తేదీని కాక్ సనాను ముట్టడించి నష్టము విశేషమగు నష్టము గలిగినదని బల్గేరియనులు ప్రకటించిరి.

డొబ్రూజా రంగము

శాఖరాఫ్ గారు వచ్చినందువలని ఫలము

పారిస్, నవంబరు 8:— డొబ్రూజారంగమునకు జనరల్ శాఖరాఫ్ గారును రష్యను సేనయును వచ్చినప్పటినుండి బల్గేరియనులును జర్మనులును 13 మైళ్లు వెనుకకు బోవలసి వచ్చెను.

శత్రువు వ్యర్థప్రయత్నములు

లండను, నవంబరు 8:— సెలోనికానుండి పరాసువారిట్లు తెలిపిరి:— కర్నా నది వంపువద్ద బల్గేరియనులు మూడు సార్లు తలపడగ వారి ప్రయత్నములన్నియు వ్యర్థమయ్యెను. శత్రువులకు విశేషనష్టము గలిగినది. మొనాస్టిరు కుత్తరమునందున్న సేనా శిబిరములపై మనవిమానముల బొంబులను వేసినవి.

జర్మనీ

జర్మను చాన్సలరు.

లండను, నవంబరు 6:— బ్రిటిషువారు జర్మని నీలోకమునుండి తుడిచివేయ జూచుచున్నారనియు, లోకములో నున్న ఇతర దేశములవారు జర్మనీకి కార్యేజిదశ పట్టకుండ తప్పక చూచెద రనియు, బాల్కనులమార్గముగా ఏషియాపై తునకు విజృంభించుటకు జర్మనీకకాశ ముండవలయు ననియు జర్మను చాన్సలరు డాక్టర్ బెత్తెకోఫ్ తోవ్ చెప్పెనని “న్యూయార్కు వరల్డ్” పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

శత్రువుల నష్టము.

లండను, నవంబరు 7:— “సెంట్రల్ న్యూస్” వార్తా సంఘమునకు జూరిక్ విలేజుకుడిట్లు వ్రాసెను:—1916 వ సంవత్సరము నందు జర్మను ఆస్త్రియనులకు గలుగుచున్న నష్టము యుద్ధకార్యాలయము వారి కత్యాతురత గలిగించు చున్నదని జర్మనీ నుండి నమ్మకస్థులైన వారివలన తెలియుచున్నది. మిత్ర మండలి యవస్థలను ఎడతెగక సాగుచున్న యెడల ఖైదీల చేత జర్మనీయందలి మందు గుండ్ర కర్మాగారము లందు పని చేయించినను, యుద్ధరంగమునకు బోగలిగినంతమంది పైనికులు సునుకూడరు. 1917 వ సంవత్సరమునందు జర్మనులకు ఆస్త్రియనులకును తగినంత సేన లేక వారు పడిపోవుదురు.

రీస్ స్టాక్ సభ

ఆంస్టర్ డామ్, నవంబరు 8:—ప్రజలు ప్రభుత్వమువారి యుద్ధవిషయపు తీర్మానముగూర్చి చర్చించుచుండుటకు సభ వారంగీకరింపక రీస్ స్టాక్ సభను మూసివేసిరిని జర్మనుపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

జర్మను వార్తాశ్రామికాధ్యక్షుడు

లండను, నవంబరు 8:—జనరల్ గ్రోస్ మొదటవార్తా పత్రికలయందు పారిశ్రామిక, వ్యాపార, వృత్తి సంబంధములలో పనివారలను గూర్చిన ప్రకటనముల నన్నిటిని తొలగింప ప్రయత్నింతు రనియు, దీనికి ఆక్షేపణ తెన్నియో గలవనియు “కోల్ని స్క్వే” జీటంగు” పత్రిక వ్రాసినది.

జర్మనీ విషయ దినము.

ఆలహాబాదు, నవంబరు 8:—“లోకల్ అనేగర్స్” పత్రికకు ఒక విలేజుకుడు వాన్ కోటను జర్మనులు వదలివేయుటను గూర్చి యిట్లు వ్రాసెను:—ఎక్కువమంది శత్రు సేనలతో ఎవ్వరును విశేష నష్టము లేక తలపడజాలరు. శత్రువులకు గలిగిన విషయమునుబట్టి ఈ దినము జర్మనీకి ఎంత విషమదినమైనది జర్మనీదేశము లూహింపవలయును.

బల్గేరియా

బల్గేరియను సేనాధిపతి

రాజీనామా యిచ్చుట.
లండను, నవంబరు 8:— మేసిడినియా యందు సేన కధిపతులగు సెంట్రల్ అను బల్గేరియ సేనాపతి రాజీనామా యిచ్చెనని ఎత్తేప్పంజి టెలిగ్రాంకం వెనీకి పొగుగువిలేజుకుడు తంలివార్త నిచ్చెను.

అమెరికా

విల్సనుగారిపై నింద

న్యూయార్కు, నవంబరు 8:—ఆయిప్టో బే యందు రూస్ వెల్లుగారు ముచ్చటించుచు విల్సనుగారికి దేశమును యుద్ధములోనికి దింపకుండునట్లు చేయుటకు ధైర్యములేదని చెప్పిరి. “యు 58” జలాంతగ్రామిలోని వారిని రక్షించుటకు అమెరికనులను బంపి జర్మనీవాదాసములు నిలుచునట్లు చేసెననియు వారనిరి.

పొటీయందు ఇప్పుడు జరిగినట్లు ఇట్టి పందెము ఇదివఱకెన్నడును వేసియుండలేదు. 20 లక్షల జోలర్లపందెము ఏర్పరుపబడెనని తెలియుచున్నది.

అమెరికా అధ్యక్ష వదలి

లండను, నవంబరు 8:— న్యాయమూర్తి హ్యూగ్స్ గారు అమెరికా కార్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరిని న్యూయార్కు తంలివార్త నుడుపుచున్నది.

పోలండు

పోలండు విషయము

ఆంస్టర్ డామ్, నవంబరు 8:—పోలండు స్వపరిపాలన మునుగూర్చి జర్మనుల ప్రకటనము సందర్భమున, ఆదేశము ఒక జర్మనురాజుతో ఆస్త్రియా జర్మనీదేశముల సాయంత్రేశముగా నుండునని డచ్చిప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

వార్సావర్షురు వాక్యములు.

లండను, నవంబరు 8:—జర్మను ప్రభుత్వప్రకటనము నుగూర్చి వార్సావర్షురు వార్తాపత్రికలలో వ్రాయుచు జర్మనులకు పై నికులు చాలక ఈ ప్రకటనము చేసినవాడను తప్పుని తెలిసెను. పూర్వము పోలండుపైనికుల దేశమని అతడనెను.

దేశీయ తంత్రీవారలు

(మా విలేజుకుల వద్దనుండి)

బొంబాయి

బాలగంగాధర తిలకుగారిపైనికేసు

(0)
హైకోర్టులో ఆపీలు విచారణ.

ధరావతును కొట్టివేయుట.

బొంబాయి, నవంబరు 8:— న్యాయమూర్తులు బాది లకు, పాగాల్ ఎదుట నేడు విచారణ జరిగినది. పూనా జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు ధరావతు కోరుట న్యాయమూర్తిగారికి తిలకు గారిపక్షమున ఎన్. ఆర్. బాకలు, మో. జిన్నా గాల్గొనబడిరి. ప్రతికక్షుల పక్షమున అడ్వకేటుజనరలు జాల్దేను, బిన్నింగు, స్ట్రాంగుగాల్గొనబడిరి.

మొదట జిన్నా గారు వాదము ప్రారంభించిరి. తిలకు గారి మూడు యువ న్యాయముల లోను రాజద్రోహము కలదా యనువిషయ మిపు డాలోచింపబడదగినది. చక్రవర్తిగారి పట్ల విద్రోహమిందు లేనేలేదు. బ్రిటిషు దొరతనము కూడదని తిలకు గా చెబుటను నడువలేదు. చాల అభకరమనియే నుడివిరి. మేజిస్ట్రేటు గారి ఆభిప్రాయము సరిగాదని జిన్నా గారు నుడివిరి.

ఇండియా దొరతనమనగా సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ దొర తనములని భావమని న్యాయమూర్తి బాచలరుగా రనిరి.

అది సరిగాదు. ప్రభుత్వోద్యోగుల కందకరును ప్రభుత్వ నామము వర్తింపదు. దీనినిగూర్చి న్యాయమూర్తి పెట్టిగారు స్పష్టముగ వివరించిరి. తిలకు గారి విమర్శ వి. సి. ఎన్. కాఖు మాత్రమే వర్తింపును. అదియే నిరంకుశాధికారి వర్గము వారధికారమును గుర్తించిరి. వారు పాతికులకు బాధ్యులుగా గాన వారినిపాతికులకు బాధ్యులనుగా నొనరింపవలెను. అనునదియే తిలకు గారి యువన్యాస ఫలితము.

అనురాగము లేకుండుట ఆగ్రహమని మేజిస్ట్రేటు గారు చేసిన అర్థము సరిగాదు. ఉపన్యాసముల నన్నిటిని మొత్తముగ చూచిన ప్రస్తుత మున్న విధానము సంస్కరింప బడవలెనను భావమే స్పష్టమగును. నేరమును ఫిర్యాదీలు రుజువుపరచవలసి యున్నది. 47 వచనములను నేనువినిపించెదను. వానిలో నెచటను నేరము లేదు.

సి. వి. డి. వారి రిపోర్టులు మొత్తముమీద సరియైనను అచట నచట కొన్ని పదములను వదలిన విపరీతాధ్యక్షుడు కనపడుట సులభము. కొన్ని కొన్ని పదములమీద చాల నాధారపడి యుండును.

1915-వ సంవత్సరపు చట్టము ననుసరించి దొరతన మనగా చక్రవర్తిగారు కొన్ని అధికారములు ఇండియామంత్రి కినికొన్ని పరిశీలనాధికారములు రాజప్రతినిధికినియ్యబడినవి. కాననే పౌరుడైన అకారణముగ నైన నేకాఖునైన నిరభ్యంతరముగ విమర్శింపవచ్చును. అది ప్రభుత్వవిద్రోహము కా జాలదు. గాన నా నేరములు ఫిర్యాదీలు రుజువుపరచవలెను. అని జిన్నా గారు నుడివి స్వరాజ్యప్రాప్తికి బ్రిటిషు సంబంధ ముండితీరవలె నని నూచించు కొన్ని భాగములను చదివిరి. హోమురూలునుగూర్చి యు పన్యసిం చుటకు తిలకు గారు బెల్గాము అహమదాబాదులకు వెళ్లిరిగాని దొరతనము వారిపై విద్రోహమును కలిగించుటకు కాదు. బ్రిటిషుదొరతనము వారి నట్లు ప్రశంసించినవక్త రాజద్రోహమును బోధించెనుట విశ్వసించ దగినదా? అని జిన్నా గారుచెప్పి కొన్ని భాగము లను చదివిరి. అన్యతేద్యాధ్యక్షులు స్వలాభసందర్భ నూపకము. స్వరాజ్యమనగా బ్రిటిషువారి నందరిని తరిమివేయవలె ననుట కాదు. స్వరాజ్యము వచ్చినను బ్రిటిషు దేశీయులుద్యోగు లుగా నుండవచ్చునని తిలకు గాచెప్పిరి. కాన పాశ్చాత్యులను బహిష్కరించు నూచనయేలేదు. స్వరాజ్య విధానమున నాయుద్యోగులు ప్రజలకు బాధ్యులయ్యెదరు. కాన నీ విషయమును చక్రవర్తిగారికిని పార్లమెంటువారికిని విన్నవించి విధానమును మార్పించవలెనను నదియే తిలకు గారి వాదము.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పులో క్రోతులు జ్ఞాననిహితు లని నుడువుట సరిగాదు. ఈ విమర్శ కాఖులకు సంబంధించినది గాని దొరతనమున కంతటికిని సంబంధించినది కాదు అని జిన్నా గా రనిరి.

అడ్వకేటు జనరలుగారు ప్రతివాదము చేయుచు దొర తన మనగా సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయపాలకవర్గ మంతయు ననిరి.

దొరతనమువారి ప్రతినిధి నాడేపించుట దొరతనము వారి నాడేపించుటయే యగునని న్యాయమూర్తి బాచలరు గా రనిరి.

తిలకుగారు చక్రవర్తిగారిని పార్లమెంటువారిని తప్పు తక్కిన వారి నందరిని గూడ నాడేపించిరి. ఇండియా మంత్రి రాజప్రతినిధిగారు గూడ విమర్శింపబడుటచే వారును నిరంకుశాధికారులలో చేరిరి. గవర్నరులు మొదలగు వారందరును చేరిరి గాన నీ విమర్శకాఖులకుగాక దొరతనము నకే వర్తింపును గాన నది నేరమగుచున్నదనుట స్పష్టము. అనుభవతయను మిషను దొరతనమువారు భారతీయులకు తగిన యుద్యోగము లిచ్చుట లేదనుట దొరతనమువారికి నూనము నానోపించుట యగుచున్నది.

ఇట్టి విమర్శ న్యాయమే యగునని న్యాయమూర్తి బాచలరుగా రనిరి.

ఇది ప్రజల కాగ్రహము కలిగించుట. నిరంకుశాధికారు లకు నిష్పాక్షికోదాంభావములున్నట్లు తిలకు గారునుడువక సం తుచితభావములుకలవనియే చెప్పిరి. కానమేజిస్ట్రేటుగారు ధరా వతుకోరుట సరియే అని అడ్వకేటు జనరలు గారనిరి. పిమ్మట న్యాయమూర్తి బాచలరుగారును అడ్వకేటు జనరలుగారును చర్చించిరి. విధానము సరిగాదని యాడేపించుటకు పౌరునకు స్వాతంత్ర్యము గలదని న్యాయమూర్తిగా రనిరి. అది సరికా దని అడ్వకేటుగా రనిరి. జిన్నా గారు మరల సమాధానమిచ్చిరి. తీర్పు నిలుపబడినది.

బొంబాయి హైకోర్టువారు ధరావతును కొట్టివేయుట.

తిలకుగారికి పూనా జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు నిధించిన ధరావతును బొంబాయి హైకోర్టువారు రద్దుపరచిరి. ఇదివరకు చెల్లించబడిన సామ్యును తిలకుగారికి ముజరా యిచ్చివేయ వలె నని ఆజ్ఞాపించిరి. బాహిను లక్ష్మణదేవి జాహిను పత్రములను కొట్టివేసిరి.

దక్షిణ హిందూస్థానము.

కృష్ణ వరదలు

పితాపురము రాజాగారి కొప్పు విరాళము.
బ్రత్యేక విలేజుకుని తంలివార్త.
బెజవాడ, నవంబరు 9:— పితాపురము రాజాగారు వారభావముతో గొప్పవిరాళ మొంగిండులకు ఆంధ్రలోక మంతయు కృతజ్ఞతను వెల్లడించుచున్నది. ఇంకను నేలకొలిది దురదృష్టవంతులు తలదాచుకొన తావులేక నిరంతరము వర్ష మున తడియుచు తినుటకు లిండిలేక చులచులమాడుచున్నారు. అచట బురద మొలబడియుండుటచే నేకసంఖ్యమువారు బాధితులకు బియ్యము నిచ్చుట మున్నగు సేవచేయుటకు చాల కష్టముగ నున్నది. గవ్యస్థానమును చేరుటకు చాలకాలము పట్టుచున్నది. అన్ని పక్షములకును పోవుటకు నీలు కలుగుటయే లేదు. మేము చేయు గ గలిగిన సేవ అత్యల్పము. బాధితుల సంఖ్య అపారము. కేవాక్రతుల ధనవంతుల సహాయము అత్యధికముగ కావలసియున్నది. కనీస మొకపక్షము దయకనైన అంద్రదేశమునం దంతటినుండి సహాయ మపారముగా రావలసిన యావశ్యకత కలదు.

బంగాళము

నల్లినకాంత ఘోషు కేసు.

కలకత్తా, నవంబరు 8:—చిట్టిగాంగునందు రాజీయ హత్యకేసుకు సంబంధించిన నల్లినకాంత ఘోషుకేసు ఈ దిన ము ప్రత్యేక న్యాయ సంఘమువారిచే విచారింపబడినది. చిట్టి కుప్రసాసికూటుగారు తన వాదమును సలిపిన వెనుక న్యాయ సంఘమువారు సాక్షులుల చిట్టిని అనుభవించి శుక్ర వారమునకు వాయిదా వేసిరి.

బర్మా

సినిమెటోగ్రాఫు ఫిల్ముల తనికీ

రంగూను, నవంబరు 8:— సినిమెటోగ్రాఫు ఫిల్ముల తనికీ చేయించుటకు రంగూను ఖరీదాలక సంఘమువారు తనికీచేయు సంఘమునకు ఒక ఆంధ్రకావ సభ్యు నెన్నుకొనిరి.

బర్మా వెలువే.

రైలువే బోర్డు ముఖ్య ఇంజనీరు ఎన్ గాబర్నల్లుగారు బర్మారైలువేలలో నెగూరు రాతజే రైలుమాన్యుయ నుండి చేయుటకు నిన్నటిదినము వచ్చిరి.

PARIS.—Last night's communique said.—North of Somme the enemy gatherings East of Saillisel have been dispersed. South of Somme there has been violent reciprocal bombardment, in which we caught enemy troops marching East northeast of Chaulnes. Prisoners taken yesterday totaled 659. On right of the Meuse there has been particularly lively artillery engagement in region of Dambloup and Douaumont.

General Haig last night reported that hostile artillery had been active on the whole front south of Ancre.

THE GREAT WAR.

Italy's Strategy Proves Successful.

Crisis in Dobrudja Passing.

SOMME PUSH PROGRESSING.

Judge Hughes President of U. S. A.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

Financing the War.

Small Investors Are Helping.

LONDON, November 8. In the House of Commons Mr. Back announced that forty-four and half millions sterling worth of war savings certificates had been sold. The savings bank deposits had increased by five and half millions in a year.

The Volunteer Movement.

Response to Governments Offer.

LONDON, November 8. Lord French again spent the week in inspecting bodies of volunteers, this time in the Midlands, and repeated his promise that the Government would provide arms, equipment, and clothing if volunteers would consent to engage for the duration of the war. He expressed his confidence that they would consent to this when they would become really a strong and valuable force for the defence of the country. It is understood that battalions have been enrolled, some under, some well over strength. These are gradually being taken on the official strength as they come up to the establishment and reach the standard of efficiency. London, Yorkshire, Cheshire, Kent, Surrey, and Lancashire are leading the movement with entire divisions. "Pioneer."

British Trade Expansion.

LONDON, November 8. Exports for October show an increase of £12,746,283, in value and imports of £13,318,970 as compared with the figures for October, 1915.

Crown Colonies and the War.

Generous and Valuable Assistance.

LONDON, November 8. In the House of Commons Mr. Bonar Law said that the Crown Colonies and Protectorates had given generous and valuable military and financial assistance in the war, and a comprehensive memorandum on the subject would be prepared.

P. and O. Liner Sunk.

Passengers Saved.

LONDON, November 8. Admiralty announces that the P. & O. Liner "Arabia" was torpedoed and sunk without warning in the Mediterranean sea at noon on November 6th. All passengers were saved.

France.

French Patrol's Haul.

ALLAHABAD, November 8. A French semi-official message, dealing with the fighting in the neighbourhood of Damloup, tells how a French patrol having captured a small post with nine men who surrendered without resisting, learned from them that they were expecting relief. The French waited and captured the relieving nine.

Reparatory Operations.

Present Position at Verdun.

ALLAHABAD, November 8. LONDON, November 7th.—The "Petit Parisien" states that yesterday's action on the Somme front was only preparatory. The enemy still holds several "points d'appui" which must be taken before we open another main offensive. Following on the capture of Damloup and Vaux we are now actually on the Woevre plain, over a line of some two miles.

Duke of Connaught's Visit.

LONDON, November 7. PARIS.—The Duke of Connaught has arrived on the Marne front. He was received by General Gouraud.

Heavy Rain Again.

British and Enemy Artillery Active.

LONDON, November 8. Sir Douglas Haig last night reported heavy rain has fallen. There has been considerable hostile shelling in the Les Boeufs area. We bombarded the enemy support and communication trenches in the neighbourhood of Armentiers and Wytschate.

French Progress.

Important French Gains.

PARIS.—A communique says: North of the Somme, we progressed between Les Boeufs and Sailly Saillisset. South of the Somme a dashing attack, notwithstanding violent rain, resulted in important gains and capture of positions on a front of four kilometres between Chaulnes Wood and south-east of Ablaincourt Refinery. The infantry brilliantly carried the whole of the villages of Ablaincourt and Pressoir and fortified a cemetery east of Ablaincourt and pushed their positions to the outskirts of Somiecourt. Hitherto five-hundred prisoners have been counted. There was an intermittent cannonade at Verdun.

The National Dye-Stuffs Syndicate.

LONDON, November 8. PARIS. French National Dye-stuffs Syndicate is being formed with a capital of 1,600,000 sterling to co-operate with the British dyes. French aluminium producers are combining to develop control of aluminium.

French Aeroplanes Active.

The Enemy Planes Brought Down.

LONDON, November 8. PARIS.—This afternoon's communique says: The Enemy merely bombarded our new positions in Ablaincourt sugar refinery sector. Two enemy aeroplanes have been brought down in air fights. Eight of our aeroplanes dropped a ton of bombs on the aeroplanes at Frascaty and on the military railway station at Chambley.

Stormy Weather on the British Front.

LONDON, November 8. General Haig this afternoon says: The Enemy heavy shelled us west of Beaumont Hamel and unsuccessfully attempted a raid on our trenches. The weather is stormy.

RUSSIA.

Austrians Admit Reverse.

Front Driven Back Some Kilometres

LONDON, November 8. AMSTERDAM. A Vienna official announcement says that near Tolgyes the Russians, after stubborn fighting for several days, have pressed back our front on the frontier mountains some kilometres. We have evacuated Bedul mountain east of Kiribaba before the massed fire of the Russian artillery.

Russian Successes Near Dornavatra.

Bulgarians Destroying Villages.

LONDON, November 8. PETROGRAD.—An official announcement says: We are successfully continuing operations south of Dornavatra and have taken 815 prisoners in the last two days. The Bulgarians are systematically destroying Roumanian villages.

Ice in Gulf of Bothnia.

LONDON, November 7. The "Morning Post" Stockholm correspondent says that ice in the gulf of Bothnia is rapidly increasing.

ITALY.

Rain, Snow and Icy Fog.

LONDON, November 8. ROME.—Rain, snow and icy fog alternate on the Italian front and some camps are flooded.

Austrian Ruse to Conceal Losses.

LONDON, November 8. An Italian semi-official statement says that with the object of concealing their losses the Austrians are offering monetary prizes for every corpse recovered. It is calculated that the latest Italian offensive costed the enemy 25,000 men.

Austrian Losses on the Carso.

ALLAHABAD, November 8. LONDON, November 7th. Unofficial estimates of the Austrian casualties in the recent fighting on the Carso vary from 35,000 to 35,000. The "Daily Mail" Milan

TELEGRAMS.

correspondent says that the enemy regiment lost on an average of 60 per cent of their strength.

Austrian Front Broken.

Success of Italian Night Attack

ALLAHABAD, November 8. The "Tribune" special correspondent reports that the Austrian army on the southern Carso has lost contact with that to the north. The enemy did not believe that the Italians would continue the attack during the night, but they did so ascending heights, penetrating caves, and taking a whole battalion prisoners enroute without firing a shot. They finally broke through the Austrian front on the river Vipacco.

Defence System Broken

Reuter's correspondent at Udine describes the backbone of the defence on the inaccessible Carso region as practically broken. Italian shells already reached Komen which is the pivot of the defensive system. Unfortunately, the weather is becoming worse.

Cause of Delay in Offensive.

The "Central News" correspondent at Rome ascribes the momentary pause to the necessity of organizing the ground gained and burying the enormous booty. The arrival of Austrian reinforcements from Volynia and the Carpathians is also reported.

Effect of Italian Action.

Well-informed quarters in London believe that the Italian action has relieved Rumania of the pressure of three divisions. "Pioneer."

Italians Repulse Attack.

LONDON, November 8. An Italian official statement says: We have repulsed attacks at Sano in the Adige Valley and on the slopes of the Cimaboeche in Travignola Valley. We dispersed columns and transport on the Julian front.

Greece.

Royalist Troops in Thessaly.

To be Withdrawn.

LONDON, November 8. ATHENS.—In view of the allied occupation of Ekaterini the Government has recommended making arrangements for the withdrawal of Royalist troops from Thessaly.

A Conflicting Report.

LAHORE, November 7. LONDON, November 7th.—Telegrams from Athens state that King Constantine is protesting against the events at Ekaterini and assembling an army corps within 20 miles of the Allies' flank. "C. and M. Gazette"

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, November 8. French official message from Salonika says that three Bulgarian attacks on the Serbians in the Loop of Erna have been repulsed with heavy loss. Our aeroplanes bombed military camps north of Monastir.

Allied Campaign in Greece.

LONDON, November 8. ATHENS.—Allied detachments have occupied arsenal and the islands of Leros where fleets and ammunition depots are situated.

Allied Police Raid on Greek

Deputy's House.

LONDON, November 8. The Allied Police raided the house of a Greek Deputy, M. Kalimassiotis, between Philathon and Piraeus, whence signals to submarines were observed. The servants fired upon the Police and M. Kalimassiotis escaped. Incriminating documents were found.

ROUMANIA.

Enemy Retirement in Dobrudja.

Sequel to General Sakharoff's Arrival

LONDON, November 8. PARIS. Since the arrival of General Sakharoff and Russian reinforcements in the Dobrudja, the Germans and Bulgarians have been compelled to retire thirteen miles.

Russian Bombardment of Campaign.

Great Bulgarian Announcement.

LONDON, November 8. AMSTERDAM.—A Bulgarian communique says that great damage was done to Constantza by bombardments by the Russian fleet on 2nd and 4th November.

Rumanian Danger not wholly Past.

LONDON, November 8. Dr. Dillon wires from Rome that the Rumanian danger is not wholly past. All depends on who first receives the requisite reinforcements and on the snow fall in the Carpathians.

AFRICA.

Franco-British Zone in Africa.

LONDON, November 8. PARIS.—A telegram from Dakar says that the Franco-British zone now runs without interruption across Africa. The French in the region of Lake Tchad are planning regular communication with Egypt. They have sent the Cameroons and Nigeria.

TELEGRAMS.

Germany.

Serious Hour for Germany.

German Correspondent on Verdun.

ALLAHABAD, November 8. The "Lokal Anzeiger" correspondent at the front referring to the evacuation of Vaux Fort writes.—One cannot fight four against ten without suffering wounds and defeats. Those at home should recognize from the success of our enemies how serious is the hour, how bitter the fighting which our troops have to sustain.—"Pioneer."

Muzzling the Reichstag.

German Press Complaint.

LONDON, November 7. AMSTERDAM.—German papers complain that the Reichstag is muzzled, because the Government is determined not to tolerate public discussions of its intended measures.

The Industrial Dictatorship.

General Groener's First Steps.

LONDON, November 7. The "Kosinische Zeitung" says:—One of General Groener's first steps will be to veto newspapers' advertisements seeking industrial, commercial, and professional labour, male and female. The paper says: "There are grave political and economic reasons against such a step."

Chancellor's Tirade against England.

Germans and the Balkans.

LONDON, November 8. The "New York World" publishes a long statement sanctioned by Dr. Bethmann-Hollweg, which is mainly a tirade against England which he says is bent on wiping Germany from the face of the earth. He is convinced that the rest of the world will not permit Germany to share the fate of Carthage. He declares that Germany must have room for expansion, especially through the Balkans towards Asia.

Unprecedented Scale of Teuton Losses.

LAHORE, November 8. LONDON, November 7th.—The Central News Agency's Zurich correspondent learns from a trustworthy source in Germany that the unprecedented scale of Teuton losses in 1916 is causing the General Staff grave concern. If the Allies general offensive is maintained even the extension of the policy of forcing prisoners to work in munition factories will not provide sufficient men to prevent a Teuton collapse in 1917.

BULGARIA.

Bulgarian General resigned.

LAHORE, November 8. LONDON, November 6th.—The Exchange Telegram Co.'s Paris correspondent says:—The Bulgarian General Petroff, Chief of Inspection Staff in Macedonia, has resigned.—"C. and M. Gazette."

Egypt.

Egypt's Cotton Crop.

CAIRO. Cotton crop condition in Lower Egypt is 88 and in Upper Egypt, 93.

SWEEDEN.

Swedish Vessels Sunk during War.

STOCKHOLM.—Sweden has lost sixty-six vessels and 222 lives during the war apart from the ten lost in the recent German raid on Finnish coast.

POLAND.

Warsaw Governor's Statement.

LAHORE, November 8. LONDON, November 7th.—The Governor of Warsaw in a statement to the press secured the suggestion that the Germans wanted soldiers. He added, nevertheless, in old time, Poland was a soldier country.—"C. and M. Gazette."

The Future of Poland.

Dutch Comment on German Proposals.

LONDON, November 8. AMSTERDAM. The Dutch newspapers' comment on the German proclamation regarding Poland emphasises that the future of Poland will be a vassal of Austria and Germany under a German King.

United States.

Presidential Election Campaign.

Democrat and Republican Claims.

LONDON, November 8. NEW YORK.—The Democrats are confident of victory and claim that the women's vote and the labour vote have swung in their favour. They add the following to the list of potential States: California, Michigan, Nebraska, Oregon, Utah, Wisconsin, Washington, and Wyoming.

The Republicans refuse to concede any of these. On the contrary they claim New York, New Jersey, Michigan, Illinois as undoubted Republican and that they have more than enough to ensure the election of Mr. Hughes.

TELEGRAMS.

A Record Poll.

LONDON, November 8. NEW YORK.—Clear crisp weather prevailed throughout the country on Tuesday. This and several million new women voters in a dozen Western States resulted in a record vote.

American Election.
Republican Victory.

LONDON, November 8. NEW YORK.—The Republican National Committee states that the Republican victory is greater than was hoped and shows that the American people can be trusted to settle the issues of the campaign. The present outlook, the committee indicates, is clear sweep and that both the Houses of Congress will be Republican.

Heavy Competition.

LONDON, November 8 4-20 P. M. NEW YORK.—While the returns from eastern States yesterday evening and the claims of Republicans in the Middle West made election of Mr. Hughes seem certain. Even to pro-wilson, press reports from far west and other states now make the result appear doubtful. Dr. Wilson has now 232 electoral votes and Mr. Hughes 218. Both leaders are still claiming victory. Republicans have not yet overcome the democrats' lead in the House of Representatives or the Senate in both of which narrow democrat majorities are possible.

Accusations Against Wilson.

LONDON, November 8. NEW YORK.—Last shot in presidential campaign was fired by Mr. Roosevelt in a speech at Oyster Bay, in which he accused Dr. Wilson through spinelessness of driving the country into the war. Mr. Roosevelt said Dr. Wilson used American warships to rescue victims of "U53" in order to help Germany to avoid breaking promises. Betting in election was unprecedented. It is estimated that two million sterling will change hands. Mr. Hughes voted at a laundry in New York and Dr. Wilson at a fire station at Princetown.

Judge Hughes Elected.

LONDON, November 8. A telegram from New York, timed midnight, states that Judge Hughes has been elected President.

The Elections.

A Vindication of National Honor.

LONDON, November 8. A Telegram from Oyster Bay says:—Mr. Roosevelt declared the result of election to be a vindication of national honour. He denied any intention of advising Mr. Hughes regarding his policy.

AUSTRIA.

Austrians Request to Pope Refused.

LONDON, November 8. Reuter correspondent in Rome states that the Vatican has refused the Austrians request to remove the Bishop who is suspected of Italian sympathies.

Austrian War Loan.

AMSTERDAM.—Fifth Austrian war loan will consist of 5½ per cent bonds redeemable in forty years, and 5½ per cent exchequer bills repayable in 5½ years.

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, November 8. The following telegram, dated the 7th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British attacked at several points and made some progress on a front of more than 1000 yards on the high ground in the neighbourhood of Butte De Warlen Court. The Germans attempted to drive the French from the western edge of St. Pierre Vaast Wood, but the attack was shattered. The French subsequently conducted several attacks and made an important advance in St. Pierre Vaast wood, capturing three trenches in the northern horn and the whole line of hostile positions on the south western skirts. The French also pushed forward to wards Le Transloy and conquered the greater part of the village Sailly Sailles. Violent German counter-attacks were repulsed. The French have occupied the villages Damloup and Vaux in the Verdun region, and 522 prisoners were taken.

The Italians further prosecuted their offensive on the Carso storming Mount Volkoyfak and a point east of San Crado and advanced to within 220 yards of Kostanjavia. The total number of prisoners in four days fighting is 8982.

The enemy after intense fire with heavy artillery assumed offensive with great force on the east bank of the Naratowka north of Halicz and captured a portion of the Russians advanced trenches. The Russians made some advance south of Dorna Vatra and captured a series of heights.

The enemy succeeded in occupying a part of the Rumanian trenches on Mount Diramu, about six miles south of the frontier in Predend Pass region. The Rumanians repulsed several attacks in the Dragoslavele region. Slight engagements have taken place in the Dobrudja.

The Serbians have repulsed three Bulgarian attacks in the Chernia region.

The Russians repulsed a Turkish attack south of Oghnut.

The general situation in the valley Refji, East Africa remains unchanged. A strong enemy force from the direction of Mahenge had entrenched itself of Zefji, but was attacked by General Northey and driven over the river with loss of 200 men.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

BY WIRE.)

BOMBAY.

Judgment in Mr. B. G. Tilak's Case.

District Magistrate's Decision Set Aside.

ORDERED AMOUNT TO BE REFUNDED.

Sureties Cancelled.

BOMBAY, November 9. At the High Court to-day Mr. Justice Batchelor and Mr. Justice Shaw delivered judgment in the revision petition filed by Mr. Bai gangadhar Tilak against the order of the District Magistrate of Poona, binding him over in a sum of Rs. 20,000 with two sureties of Rs. 10,000 each to be of good behaviour for one year. Their Lordships set aside the decision of the District Magistrate and ordered the amount of bond to be refunded and sureties cancelled.

Calcutta.

Nalini Kantha Ghos's Case.

CALCUTTA, November 8. The Special Tribunal set to-day to try Nalini Kantha Ghose. The Public Prosecutor in opening said that Nalini was an absconding accused in a political murder case at Chittagong, but the case was withdrawn against him on the 7th March, 1916. After that there was no order of internment against the accused and it was duly served in his homestead on the 13th November 1915. The accused however, was missing till arrested at Allahabad station on the 5th August 1916. He was then dressed in a yellow garb of Sannyasi and gave his name as Satya Charan San. Nalini made a statement to the Magistrate at Allahabad to the effect that he was an absconding accused in the Chittagong political murder case, and he was arrested when, after travelling in Central Provinces, he was going to Cawnpore in quest of service. The evidence was then gone into and the case was fixed for Friday.

Burma.

Burma News.

RANGOON, November 8. The Mohurram festival passed off quietly here.

Censoring Cinematograph Films.

In response to a letter from the Lieutenant-Governor to be favoured with the views of the Rangoon Municipal Committee regarding censoring of cinematograph films at Rangoon, the committee have agreed to co-operate with the Government by nominating non-official members to the Censoring Committee. To deal with each of six bioscopes here six official and 12 non-official members of the Municipal Committee will be necessary.

Inspection of Burma Railway.

There arrived yesterday from Calcutta Sir Robert Cales Chief Engineer, Railway Board, who left this evening to inspect Pegu-Martaban line in company with the Chief Engineer, Burma Railways and the District Engineer.

UNITED PROVINCES.

Viceroy and Commander-in-Chief

at Agra.

AGRA, November 8. Their Excellencies visited Fatehpur, Sikri, to-day accompanied by Sir James Neston.

Charge against Private Marks.

ALLAHABAD, November 8. Private Marks, who was charged before the Joint Magistrate, Allahabad, with cheating Mrs. Kurke of a number of articles on representation that he was a friend of her husband in Africa and also of cheating the Convent by getting delivery of fancy goods on false representation, has been sentenced to three months rigorous imprisonment on each charge.

PUNJAB.

Sir Michael O'Dwyer.

Opens the Ewing Hall.

LAHORE, November 8. Sir Michael O'Dwyer presided this afternoon at the opening ceremony of the Ewing Hall, the new hostel of Forman Christian College. There was a distinguished gathering of Europeans and Indians, prominent officials being present. Dr. Ewing, Principal of the College, after whom the new hostel has been named, welcomed His Honour with a short but impressive address, expressing gratitude to the Punjab Government for the grant of Rs. 50,000 towards the hostel. His Honour made a suitable reply congratulating Dr. Ewing and the institution for the excellent hostel they were able to add to the College, and hoped that the ideal for which the building is erected, namely close co-operation and sympathy between teacher and pupils, will be realised. In conclusion His Honour said:—The building will be a worthy memorial of the work Dr. Ewing has done for the cause of education in the Punjab for the last years. His Honour then formally opened the building, after which the assembled gentlemen and ladies inspected the hostel. After a light refreshment the pleasant function terminated.

BRIEF TELEGRAMS.

Reports received from important towns in India and from Rangoon indicate that Mohurram took place without disturbance.

The Homeward mails which left Bombay on the 11th October were delivered in London on Saturday.

జాబులు

I ఆంధ్రవిద్యార్థి సభ

అయ్యా! ఈసభ విషయమయి యంతవరకు కార్యనిర్వాహకులమీయి శ్రద్ధవహించి పనిచేసినట్లు కనుబడదు. స్థాపితోప సంఘసభ్యులారా! ఇక నిద్రమేల్కొన్నాడు! మీపని వచ్చి నది. మనము వాక్కులను మాట మరువకుడు. నెల్లూరివిద్యార్థులను పురికొల్పిండు! చూడగా విశాఖపట్టణపు అన్నయ్యలకు నెల్లూరి అన్నయ్యలు పెద్దన్నయ్యలువలె కానించుచున్నారు. ద్వితీయవిద్యార్థి సమావేశము తప్పక జరపండి. ఆంధ్రులలోను, విశ్వవిద్యాలయములలోను నగ్రస్థానము నాక్రమించిన కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారిని ఆగ్రాసాధిపతిగా నాహ్వానింపుడు. కళాశాలలకు ఆహ్వానపత్రాలను జనవరి అంతము లోపుగా బంపుడు. ఆంధ్రహాజన సభవారితో మన సభకు సాహాయ్యముచేయుడని మనవిచేయుడు. "ఆంధ్ర విద్యార్థి" పత్రిక ఎట్లు నడుపవలయునో మీ యభిప్రాయముల డెలియజేయుడు. అన్నిప్రయత్నములు శీఘ్రముగా నెరవేర్చుడు. ధనమును వృధా వ్యయపరుపకుడు. ఆంధ్రమాత మీకు జయము గలుగజేయును. తేకుమళ్ల వెంకాజీ

II హోమురాలు లీగు

అయ్యా! ఈనెల 6-వ తేదీన తమ ప్రతికారత్నమునందు ముద్రింపబడిన దేశసేవకుల పాదఘాతీగారి యుత్తరమును జూచినాను. వారి క నేకవందనము లర్పించుచున్నాను. 'హోమురాలు ప్రశ్నిత్తరమాల' యను పేరుతో నొక గ్రంథమును వ్రాయుచున్నాను. అది ముద్రితమగుట కొకమా సము పయిగా కాలవ్యవధి అగును. ఇంతలోగా కావలసినవారికి సలహానిచ్చుటకు సిద్ధముగ నున్నాను. ఏ గ్రామమున కయిన నన్ను రమ్మనుమని కోరునెడల సాధ్యమయినంతవరకు వెళ్లగలను. దేశసేవకుల పాదఘాతీగారు సర్వవిధముల బ్రయత్నించి వారిగ్రామములో నొకసమితిని స్థాపింప బ్రార్థించుచున్నాను. వారిగ్రామ మిక్కడికి సమీపమయిన సేవచ్చుటికి బోవుటకు సిద్ధముగా నున్నాను. ఈసంగతి వారివలన వినగోరుచున్నాను. ఆంధ్రదేశములో స్వరాజ్యసమితి స్థాపనలను గురించి ఆంధ్రసాయకులకును దేశాభిమానులకును దేశసేవాధరందరులకును తిరిగి తిరిగి జ్ఞాపకము జేయుచున్నాను.

III గుంటూరు హోమురాలు లీగు.

అయ్యా! ఈశాఖ పెట్రెంబరునెల 14వ తేదీన అర్ధర మెంబర్లతో స్థాపించబడ్డది. ఇప్పుడిందు 108 మంది మెంబర్లున్నారు. ఇంక నెక్కు వయ్యెటందుకు సందియములేదు. సభ స్థాపించినది లగాయతు 10 సార్లు సభలు జరిగినవి. అందు రెండుసభలలో తాత్కాలిక నెక్రటరీ వాడి యాగారుండి యుపన్యాసమును ప్రసంగమును గావించినారు. ఈవద్ద సరసారాపు పేటలో నొకశాఖ స్థాపించబడి అంగీకారమునిమిత్త మెదురుచూచుచున్నది. గుంటూరుశాఖకు వింజమూరి భావనాచార్యులుగారు అధ్యక్షుడుగను దేశాభిమాని ప్రతికాధిపతి దేవగుప్తం శేనాచలపతిరావు కార్యదర్శిగను మద్ది రాధాకృష్ణయ్యగారు కోశాధిపతిగ నున్నారు. గుంటూరులో క్రొత్తమెంబర్లను జేర్చుటకు కార్యదర్శిగారు మిగుల శ్రద్ధతో బనిచేయుచున్నారు. కోశాధిపతిగారును మరొకందరు సభికులును వరదల బాధ నివారణార్థమై తినుభండములు తీసికొని గ్రామములవెంట దిరుగుచు దేశసేవ జేయుచున్నారు. గుంటూరు జిల్లాసంఘమువారు ప్రప్రథమమున 300 రూపాయల నిచ్చి పైన చెప్పినవారిని బంపించినారు. మరియు చందాలు వసూలు చేయుచున్నారు. అధ్యక్షుడు భావనాచార్యులుగారు ప్రతికావ్యాసముల మూలమునను ప్రసంగములమూలమునను హోమురాలువారి యుద్దేశ్యములను బ్రజలకు గరవుచున్నారు. ఉపశాఖలు పెక్కులు పల్లెటూళ్లలో స్థాపింపవలెమియు జరుగుచున్నవి.

స్వరాజ్యసమితి సభ్యుడు.

IV నర్సారావుపేట విద్య.

అయ్యా! నర్సారావుపేట సుమారు 10,000 మంది జనసంఖ్యను కలిగియున్నది. ఇంత జనసంఖ్య గలిగియున్నప్పటికి వీరిలో నూటికి ముప్పదిమందిమాత్రమే చదువగల్గినవార లుండురని నేను తలచెదను. ఇంత హీనస్థితికి రా కారణమేమనగా ఉచితముగా విద్యగరపు పాఠశాలలు లేవు. ద్రవ్యము కలవారు చదువునకు డబ్బు ఖర్చుపెట్టుదురు. బీదలగతి ఏమి కావలయును. బీదలకొరకు డబ్బు ఖర్చుపెట్టువారు ఈతా లూకాలోనే లేరనుకొనియెదను. ఆంధ్రలోకమంతయు, బీదల కొరకు ఉచిత పాఠశాలలను, గ్రంథభాండాగారములను, స్వరాజ్యసమితి శాఖలను స్థాపించి ఆంధ్రమాతకు సేవజేయుచుండ మా నర్సారావుపేటవారు వాటిలో నొకటైన నింతవర కేర్పరపకుండుట కడు విచారకరము. ఇవి యేర్పడినను ఏర్పడకపోయినను నియోగి, వైదికక్షేత్రములము పూర్తిగా ఏర్పడినవి. నాబోటివారు గ్రంథభాండాగారము స్థాపించవలయునని యుద్దేశపడి చందాదారులకొరకు తిరిగిన కక్షల పోటీలు బయలుదేరును. మాయూరి వద్దకులైనను నుదారబుద్ధి కలవారని చెప్పటకు వీలులేదు. సంవత్సరమునకు నాలుగుపర్యాయములు జరుగు శతావధానములకు మాత్రము తప్పక యవ్వగలరు. మా న్యాయవాదులు ఏశాఖవారు వారి యొక్క పాఠ్యలయొద్దకు వెళ్లి విచ్చ మెత్తుదురు. అప్పుడు వారు ఇవ్వకతప్పదు. కుగ్రామములు పైతము భాండాగారములను స్థాపించుచుండుట ప్రారంభించినప్పటికిని, మావారలకు వాటి యుపయోగములు తెలియనందువల్ల కాబోలు ఇంతవరకు స్థాపించలేదు. ఆంధ్రదేశ గ్రంథభాండాగార సంఘపు సంచారకార్యదర్శిగారు ఇక్కడికివచ్చి, వాటియుపయోగములను ఈవారివారలకు బోధించి స్థాపనప్రయత్నము సలుపగోరెదను.

పురవాసి.

V రామచంద్రపురం తాలూకా చెల్లూరు గ్రామములోని దేవస్థానములు.

అయ్యా! కృష్ణాజిల్లాలో ఇందువల్లి పెడముత్తేవి దేవాలయములకు దావాలు జరుగుటయు అర్చకులకు నెలజీతము లేర్పడుటయు తగిన పెద్దమనుష్యులు ట్రస్టీలుగా ఏర్పడుటయు దేవాలయముయొక్క యావత్తు కార్యములు వారిజే బిరిగించుటయు మొదలయిన సంగతులను గురించి శ్రీ వల్లూరు నూర్యనారాయణరావుగారు వ్రాయు లేఖలను ప్రతికాముఖమున అనేక సార్లు చూచియే యుండురు. మేము వ్రాయునది యేమనగా చెల్లూరు గ్రామమునందు శ్రీ ఆగ వైశ్వస్వామివారి ఆలయమును శ్రీ గోపాలస్వామివారి ఆలయమును చిరకాలము క్రిందట స్థాపింపబడి ఉత్సవాదులు జరుపుటకొరకు చెల్లూరు గ్రామం తా|| శివాలయమునకు య 26-96 ట్లు భూమియు విష్ణ్వాలయమునకు య 35-20 ట్లు భూమియు వెరసి య 62-16 ట్లు యినాంపల్లం పుట్టబడి ఈ దేవాలయములు సదరు ఇనాములు అందుల అయిపీజను పబ్లికుసాత్తు అయివుండియు ఈ తేదినరకు ఆ దేవాలయములు అర్చకుల స్వతంత్రముక్రింద అనుభవింపబడుచున్నవి. ఈ ఆలయముల అర్చకులు అగు వల్లూరి సుబ్బారాయుడుగారును, పెద్దింటి నృసింహాచార్యులుగారు వైరా లును వారి సంబంధీకులును సదరు భూములను శాశ్వతపుజరాయితి హక్కుగ గ్రామములోని పెద్దరయితుల యధీనము చేసి యున్నారు. నేను ఈవద్దను చెల్లూరు గ్రామము వచ్చినపుడు శ్రీ ఆగ వైశ్వస్వామివారి కళ్యాణ మహోత్సవము నిమిత్తము వల్లూరి సుబ్బారాయుడుగారు కొంతమంది గృహస్థుల వద్ద పోవల బేడచొప్పున యాచిన్తాయుండగా నేనుచూచి శ్రీ ఆగ వైశ్వస్వర స్వామివారికి సాలు 1 కి పన్నులు వైరా ఖర్చులు పోను నికరాదాయము రు 1600 లు వచ్చే భూములున్నవిగదా ఈ యాచన యెందు నిమిత్తము అని అడుగగా ఇనాములు దేవస్థానముల నిమిత్తము పుట్టి యుండలేదు. అని యు వెరసనెల యినాముల వైరు రిజిస్టరులో తత్కాల మేనేజర్ల పేర పట్టాలుపుట్టినవి. అనియు తత్కాల మేనేజర్ల ము మేము అగుటవల్ల సదరు శిస్తు యావత్తు మా గృహస్థులం బపు ఖర్చుల నిమిత్తము ఉపయోగ పరచు కొనుటకును మీ వద్ద మీవద్ద యాచించిన సామ్య స్వామివారి నిత్యపూజనీవ నైవేద్య కళ్యాణ మహోత్సవముల నిమిత్తము అనియు ప్రత్యు

పురవాసి.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

(౧) రత్నకవి మందిరము, విరాళములు:—భద్రాచలము కా పురస్థులును, కలపవర్తకులును నగు మ-రా-రా-శ్రీ, కోట్ల స న్యాసయ్యగారు ఈ మందిర నిర్మాణమునకు (31-5-1914 న ఒకసభ కగ్రాసాధిపతిగా నుండి) 50 రూపాయలు కిమ్మడు గల కలపగాని లేక కొట్టుముగాని యిచ్చెదనని వాదానము చేసి నారని తెలియజేయుట కంతయు సంతసించుచున్నారము. అని ఉపాధ్యక్షుడు తాల్లూరి జగన్నాధరావు జీ. గారు వ్రాయుచున్నారు.

గ్రంథాగారముల కుచితము:—మ. రా. శ్రీ ఘంటసాల వేంకటరమణ కవి ప్రణీతంబై మృదుమధుర శయ్యయు నాద్యక్షుర నియమంబును గలిగి భక్తరస ప్రపూరితంబగు 'శ్రీమూరారి శతకము'ను నాంధ్రదేశమందలి పుస్తకభాండాగారములకెల్ల నుచితముగ బంపబడును. పోష్టుఖర్చులకుగాను అణాబిళ్లను మాత్రము వలయువారు పంపుకొనవలెను. అని ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్యగారు ఇంటరు మీడియట్ సీనియరు నోబిల్. కాలేజి బందరునుండి వ్రాయుచున్నారు.

రాజమండ్రి - స్వరాజ్యసమితి:— ఇచ్చట స్వరాజ్య సమితిస్థాపించు చున్నారమని ఒక నెలక్రిందట ప్రతికాముల మున చూడగలిగితిని. కాని ఆవిషయమయి యిక్కడ యంతవర కేమియు జరుగలేదు. గొప్పపదవుల నధిష్ఠించిన ఆంధ్రద్రోణులగు న్యాపతి సుబ్బారావుపంతులుగారు మొదలగు రాజ్యాంగవేత్త లుండియు నీ పురమందే స్వరాజ్యసమితి స్థాపింపక బోవుట సిగ్గు సిగ్గు. ఓ రాజమహేంద్రవర పురవాసులారా! ఇప్పుడయిన నిద్రమేల్కొన్నాడును. స్వరాజ్యసమితిని శీఘ్రముగ స్థాపించి, దేశము నుద్ధరింపుడు:—అనియొకరు వ్రాయుచున్నారు.

భీమవరం తాలూకా గ్రంథాలయ ప్రథమవార్షిక సభ, ఆరీడు:—11-11-16 తేదీ శనివారం మా సమాజ గ్రంథాలయ వార్షికసభయున్న ఆ మరుచటి దినము 12-11-16 తేదీ ఆదివారం మా సమాజ గ్రంథాలయము తరపున సదరు గ్రంథాలయ వార్షికసభయును దేశసేవా తత్పరులైన ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలోపాధ్యాయులగు మ-రా-రా-శ్రీ, చిల్లరిగ శ్రీనివాసరావుపంతులు బి. ఏ. గారి అధ్యక్షత క్రింద జరుపుటకు నిశ్చయించినారము, గాన భీమవరం తాలూకా గ్రామములలోని గ్రంథాలయాధిపతులు వారిగ్రంథాలయములనుండి ప్రతినిధులను పంపి సదరు రెండు సభలను జయప్రదముగా జరిగించగలందులకు కోరుచున్నారము.—అని కార్యదర్శులు వ్రాయుచున్నారు.

మజ్జి జోగకవి నిర్యాణము

(ఒక బాలకవి.) చ|| నిరతము రామనామ మెదసేర్పు దలంచుచునుండి బ్రాహ్మజా! దరతను జ్యోతిషాగమ విధానము నేర్పితెలుంగు మర్మముల్! గరమున రక్షింపుటకు గన్గవకద్దము తీరు జెప్పనా! సరసుడు మజ్జిజోగకవి స్వర్గముగాంచెవలెన సేర్పుమే; క|| నలవత్సరమున విద్యా! బలుండిల కార్తీకశుద్ధ పంచమితిథినా, డలజయ వాసరమునదివి! కలరుల రథ మెక్కిపోయె ననగా నేనెన్..

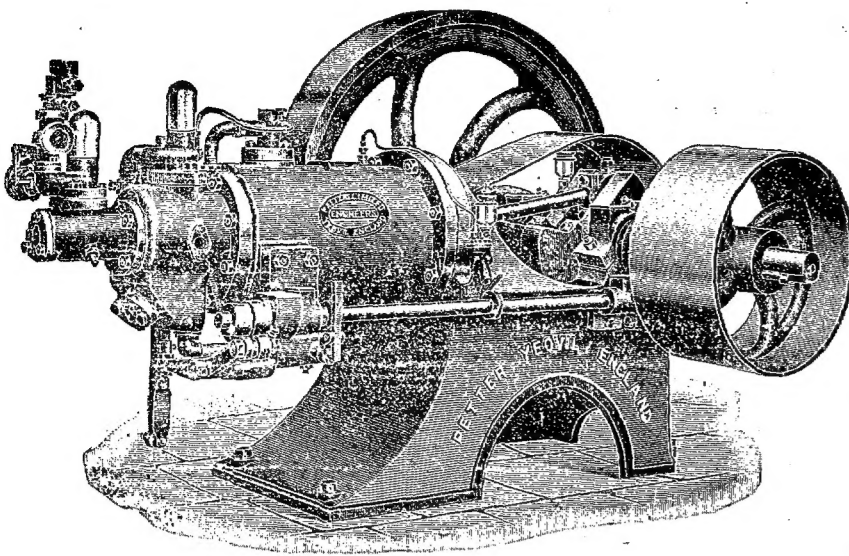
త్తర మిచ్చినారు. ఎంత వింతగా నున్నదో చూడుడు. సదరు శివశేషుల యాలయములు రెంటికిన్ని రు 62-16 ట్లు భూమి యున్నది. సదరు భూమిసగటున సంవత్సరము 1 కి ఖర్చులు యావత్తు పోను ఎకరము 1 కి నికరాదాయము రు 60 లు చొ|| అయిన మొత్తము రమారమి రు 4000 లు రాబడి అయి వున్నది. ఈ సామ్య యావత్తుకు నష్టము కలుగుటయే గాక యీ దేవాలయముల యినాములును స్వల్ప ఆదాయములకు శాశ్వతపు కవుత్సవ ఇచ్చి యున్నారు. చెల్లూరు పురవాసులు ఇందును గురించి తగిన చర్య పుచ్చుకొని ఆకవుత్సవ వద్ద పంపించి, ట్రస్టీలను ఏర్పరచి వేలంపాట మూలముగా తగినంత సామ్యరాబట్టి దేవ స్థానములు తగినంత వృద్ధిలోనికి తీసికు వచ్చెదరని మేము నమ్మియున్నాము.

పురవాసి.

పెట్టర్ వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

327

సులభమగు యంత్రములు - చక్కని పనితీరు - స్థూలనిర్మాణమును, నిరాటంకగుమ ముచ్చటైన నడకయు ఈయంత్రములకు గొప్పపూజ్యత దెచ్చినది. అన్ని పరిమాణములలో యంత్రములను అపరిమితమయిన (Curd చమురుతో) నైనను, ఘంచి చమునైనను, నిజమున్న నూనెతోనైనను, చక్కగా నడుప వచ్చును.

పెట్టర్ ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతటనే లేంపులేనిదే రగుల్కలుపగల గొట్టము కలదు. ప్రారంభింపబడిన వై లేంపు అవసరములేదు.

2. తగులబడిపోకుండునందు రగుల్కలుపగలగొట్టములు ఇతర యంత్రముల యందు కొన్ని వారములలో చెడి పోవును. ట కొన్ని వత్సరములకు చెడిపోవును.

3. ప్రేలుడు ఒత్తిడిని తగ్గించుటచే, యంత్రము స్వాధీనమున నుండును. 4. కట్టెతగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ నడుపుటకు కావలసినంతకంటె నెక్కువ చమురు వృధాగా కాలదు. 5. తగ్గిలో నడపింపవచ్చును. ఏ పరిమాణపుదానినైన 5 నిమిషములలో నడవనచ్చును. 6. ఒకరములయిన పనిచేయు భాగములను కొన్ని కిని ఎక్కువగా జరిపరచి, స్థూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పనిజేయును. 7. పీటరు ఇంజనులు విరాచము లేకుండ పనిచేయుటకు తగినవి. 8. పనిచేయు భాగములు బహు కొద్దిగా బట్టచేత నిర్మాణమవుతున్నవి. 9. ముఖ్యముగ పనిచేయుభాగమునకు లేక చక్రమునకు అపాయము సంభవించుచున్న నూనె నష్టము తనంతట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిజము. కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేక పరిమాణములలో స్థానలో నున్నవి. వెలలకుగాని, ఇతర విషయములకుగాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

బెన్టు అండు కంపెని, లిమిటెడ్, ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మదరాసు.

కలియుగ కల్పవృక్షము. 133 కృతయుగమందు కల్పవృక్షము చునుమృతకోరికలను నెరవేర్చుచున్నట్లు ఈకలియుగమందు మానవజాతి యొక్క ఈతిభాదలనుతీర్చి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యము లనిచ్చుచున్న వైద్యవిద్యకుపుస్తకముకోరికవారికి డి చితముగా ముద్రబడును రాజైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, ఆయుర్వేదము జ్ఞాపథాలయము, 20 పిసాబజారుకోడ్, మద్రాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము ఆరోగ్యమును కాశ్యేతనుఖమునుపొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి తీరసౌఖ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును, ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించుకొనెదము. వెంటనే వ్రాయుకు 219 వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ, ఆంధ్రకనిగ్రహ జ్ఞాపథాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు సృష్టమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపును. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునక ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:- ఎన్ నారాయణ అండు కంపెని, (53) 21. హమ్మిపేడి, బొంబాయి.

గ్యాలీన్ మోటారు సారశాల. మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని పాగుచేయు గలుగుటకును తరిపేయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేదేభాగములు యేదేపనులుచేయునో అవి చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాయంశముల నెల్ల ఆభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారిపద్ధతుల వై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. ఆంధ్రులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును. తిరిగి క్లాసులు దిసంబర నెల 1వ తేదీనుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30వ తేదీని గాని అంతకు మునుగగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పొగుగురి విద్యార్థులు కోరినచో వివరించుటకు తావొసంబడును. ఈ క్రింద నుదివారింబు వారికి వ్రాసికొనుడు. (41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు. Galley & Co., 149, Broadway Madras.

కల్యాణి - ప్రతిరుడు ఇది షేక్స్పియర్ ర్షు ఇంగ్లీషు మహాకవిసాహిత్యము ననుసరించి తేట తెలుగున శ్రీలక్ష్మణుడు బాలచక్రము తెలియ నట్లురచింపబడినది. ఇతర భావకవుల రచనా చతుర్త్వాములు, మన నెనుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చతుర్త్వామును రచనమును అద్భుతములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతిరుడు ఆ 2. దైత్య కవచము చునువారు గల పాఠకు గుణములలో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యవంతులగా ఆడవలయుందు మనస్సు చలించుకుంటు. మనుజుడు భరించదగిన యన్ని కవచములును అత్రు శత్రుములచే భేదించదగినవి. ఈధైర్య మునెడి కవచమో యాత్రు శత్రుములను అధేర్యము. ఈధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అశ్వత్థామి" గాంగేయాత్ అశ్వత్థామ హనూచుతః" అనెడి జీతేంద్రియముడైన భీష్మునియొక్క చుర్రితము నతి సులభతైలని తెలిపియున్నది. వెల 6 అణాలు. ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు 285

STAMP P.N. SIMHAM & CO. MADRAS RUBBER STAMPERS. రబ్బరుస్టాంపులు. 1. ఇత్తలిలక్ష్మీనలులు 1. కన్యూరి తులం 30. 2. గోరొక జునం 6. 3. పచ్చకమాసం 2. 4. కుంకుమపువ్వు 1. 5. హాయింగున 12. 6. మగందరకృపాతి రత్న 1. 7. పోయక సింహం అంతు 1. 8. ఆదియస్సనాయునిపిడి మద్రాసు

అత్యద్భుత ఆయుర్వేద మూలరోగాంతక గిన్నె 582

ఈ గిన్నె యందు మంచి మజ్జిగ జేసి రెండు నిమిషములు వుండనిచ్చి 10 దినములు ప్రాతఃకాలం నందు పుచ్చుకొనిన సనుప్రవిగ మూలరోగములు నివారణ యగును. ఇది గాక అజీర్ణము, శీతలేధి మలబద్ధము ఇత్యాది, రోగముల తప్పక పోగొట్టును. ఇందుకు పథ్యములేదు. ఇందు రస్నాది ధాతువర్గము చేరలేదు. పరిశుద్ధమగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది.

రోగముల తప్పక పోగొట్టును. ఇందుకు పథ్యములేదు. ఇందు రస్నాది ధాతువర్గము చేరలేదు. పరిశుద్ధమగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది.

వెల రూ. 5-0-0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము. యోగ్యతాపత్రములు

1. నేను బాలకృష్ణ టాకర్ (బాంకర్) పికానిన్ 7 సం॥ముల మూలము, 2. మెనర్సు హనుమాన్ దాసు మేతా గారు, వత్సలాపీఠి, ముల్కావాబజారు, కలకత్తా, 10 సం॥ముల మూలము, 3. పనిలాల్ జీ శ్రీమాలి గారు, సాకారుపేట, మదరాసు, 11 సం॥ముల మూలము, 4. విప్రు కె పి కృష్ణ మినన్ గారు, వారిష్టరు, సాలపురము, 5. గోకులదాసు గారు (గుజరాత్) హైదరాబాదు (దక్కను) 10 సం॥ముల మూలము, 6. మె॥ అరుముగ శెట్టి గారు, 55, తిరుపత్తియూరు, వెద్దశాల, మదరాసు. 4 సం॥ముల మూలము. గుణమిచ్చెనని వ్రాసి యున్నారు. ఇవిగాక అనేకులను యీ రోగమునుండి విముక్తి చేసినారము.

మెదలిష్టు ఆయుర్వేదభూషణ పండిట్ ఎల్.ఎన్. శర్మగారు, యె. యం. యె. సి. బాలకృష్ణ జ్ఞాపథాలయం, 177, వైసాబజారు, మదరాసు.

టోబానా 593 అందము, విధి.

సృష్టియందలి ప్రతి జీవునును, వికారమును నిరసించుచు అందమునకై ప్రయత్నించుచుండును. సృష్టి విధానము బట్టి, యొక మనోహరస్వరూపమున తన దృష్టియందెదుకొని, దానిని పొందుటకు మానవులు ప్రయత్నించుచుండురు. అందలి వికారము అసన్యాకరము అందము ఆనంద వాయకము. ఇందు ననుసరించియే, వైరదత్తరుగు అందము శ్రీశివకుండునట్లు, శ్రీపురుషులెల్లరు ప్రయత్నించుచుండురు. ఈప్రయత్నము సమృద్ధిమలగు శిరోజములను కాపాడుటకన్న ముఖ్యముకాదు. పూర్ణమైన శిరోజ పుంజము శ్రీలక్ష్మీ కీర్తిము వంటిది. పురుషులకును అట్లేయన వచ్చును. శ్రీశివరాత్రి పోజొచ్చిన వెంట్రుకలను తిరిగి సమృద్ధములై ప్రకాశించునట్లు జేసు శక్యమగునా? ఇందు ప్రత్యక్షైర్షము, మొట్టి మొట్టి దాక, లేదనియే. కాని ఇప్పుడది సాధ్యమగుట యేగాక, నిశ్చయమనినాడ చెప్పవచ్చును. నవీనపు ప్రకృతిశాస్త్ర పరిశోధన యీ యసాధ్యమును జయించి, తమ శిరోజములు శ్రీశివమన్న పని విచారమును జేరిన శ్రీపురుషుల నెందరినో, టోబానా కేశాహరమును వాడి నందున నట్టి లోపము నివారించునని హెచ్చరించుచున్నది. టోబానా మృదువైన వెండ్రుకపాదులం దుండు క్రిములను చంపి యపాయ కారణమును తొలగించును. టోబానా బలహీనములైయున్న వెండ్రుకల పాదులకు ఆహారము నిచ్చును. అందువలన వాని కారోగ్యము హెచ్చి అభివృద్ధి జెందును. టోబానాలో కొవ్వుకలియదు. మరే విధమగు పశు సంబంధపు పదార్థముగాని చేరదు. అది రెండు విధములుగ యుంచబడును. ఒకటి పరుషులకు, మరొక యొకటి స్త్రీలకు. మొదటిది అంటుకొని యుండునట్లుగ గూడ యేర్పాటు చేయబడినది. మీరడిగిన పావులో ఒక నేళ ఖర్చు అయి పోయి లేకుండినచో ఈదిగున ఆద్రెసువారినుండి తెప్పించి మిక్కిల్గురు. జె. మట్టె అండ్ కో, లిమిటెడ్. (పోస్టు బాక్సు. 228) 19. నెంకంకు లైక్ బీవ్. మద్రాసు. ఇండియా కంత్తు సోల్ ఏజంటు.